

Časopis poslovnega sistema Mercator

Upravni odbor Sparove centrale v Ljubljani

Jelka pred Mercatorjevim poslovnim centrom

Ljubljana, 26. in 27. septembra - v teh dveh dneh so Ljubljano obiskali člani upravnega odbora mednarodnega Sparovega združenja. Upravni odbor je zasedal v prostorih Mercatorjevega poslovnega centra in odločil, da Mercatorju prizna licenco za sodelovanje s Sparom oziroma za razvoj slovenske trgovske mreže pod skupnim znakom - jelko.

Da sta v Ljubljani odprti dve trgovini družbe Spar-Mercator čivkajo že vrabci na vsakem dvorišču. Da se odpira tretja, tudi. Sodelovanje med sistemoma Spar (natančneje med Sparom, Avstrija) in Mercator temelji na kapitalskem povezovanju, ki je rodilo mešano družbo Spar-Mercator. In v neposredni zvezi s to družbo je tudi zasedanje Sparovega upravnega odbora v Ljubljani, 26. in 27. septembra letos.

Mednarodna SPAR centrala ima sedež v Amsterdamu in predstavlja organizacijski in poslovno-tehnični vrh prostovoljne združbe posameznih nacionalnih Sparovih podjetij, saj posamezna Sparova podjetja poslujejo v 20 državah na svetu. So praktično od severnega do južnega tečaja zemeljske oble. Od Laponske do Južne Afrike. Od Greenwicha do Ljubljane. Seveda pa ne segajo v dežele vzhodne Ev-

rope. Interes za ta del sveta je v Sparu izjemen. Slovenski Spar je le prvi korak za vstop v ta del sveta. Zelena jelka, ki je Sparov zaščitni znak, družiti vsa nacionalna podjetja. V nizozemščini jelki pravijo "spar", Nizozemska pa je tudi rojstni kraj podjetja.

Jelka združuje poslovno strategijo in filozofijo firme, ki temelji predvsem na organizirani grosistični mreži, na katero se vežejo trgovci na drobno. Tudi ti poslujejo pod skupnim zaščitnim znakom, zavezujočo zunanjo podobo ter standardizirano kategorijo prodajnega objekta in k njej pripadajoči ponudbi blaga.

Značilnost te ureditve je, da maloprodajni trgovci v nabavah niso strogo vezani na nakupe v Sparovih grosistih, so pa prednosti in bonitete nabave pri njih tolikšne, da so, ko se deli dobiček, zadovoljni grosisti, detajlisti in potrošniki. Človek bi dejal, idealna štacuna.

Kaj so člani upravnega odbora Mednarodne Sparove centrale (prišli so direktorji nacionalnih Sparov iz Nizozemske, Velike Britanije, Nemčije, Švice, Avstrije, Finske in Španije) na svoji seji mleli, ne vemo. Verjetno so temeljito pretehtali v kaj se spuščajo s poslom na Slovenskem. Za nas

Ne prezrite

predvsem v okvirčkih napisanih novic in novičk

Foto reportaže o visokem obisku

Uradnih imenovanj

Investicijskega poletja

Nepodpisane članke je napisala urednica

je bistven rezultat: Slovenija je kot 21. država na svetu sprejeta v krog Sparove družine in na podlagi podeljene licence družba Spar-Mercator lahko širi svojo mrežo, ki bo skladna s principi celotnega Spara.

Na tiskovni konferenci so člani upravnega odbora, predvsem pa njegov predsednik gospod Bernhard Schmidt, izrazili zaupanje v Mercator, saj so prepričani, da je Mercator partner, ki ga ni treba učiti abecede poslovnosti in poslovanja po zahodnoevropsko. Priznanje, ki četudi je vmes malo vljudnostnega laskanja, je pač treba vzeti zares.

Tako, kot bodo morali na drugi strani vzeti zares Mercatorjevo zahtevo, da mora poslovanje teči v obe smeri - da je treba za slovenske izdelke odpreti vrata v Sparovi mreži. Za nekaj tujih, ki se jih lahko kupi v Sparovih trgovinah, smo na naši strani vrata že odprli. Bi pa jih, glede na zahteve kupcev lahko še bolj, če ne bi bilo vmes nesrečnih deviznih "šticing", ki dražijo blago.

Drobtinice o obisku Sparovega upravnega odbora boste našli na posebni strani.

Sparov simbol pred Mercatorjevim poslovnim centrom v Ljubljani. Prva lopata naj bi pripadla predsedniku upravnega odbora mednarodne Sparove centrale gospodu Bernhardtu Schmidtu (desno). Toda...v slogi je moč in za lopato sta družno poprijela s predsednikom poslovnega odbora Miranom Goslarjem.

Povzetki pomembnih sprememb in dopolnitev aktov

Nove osnove za medsebojne odnose

Pogodba

Kot nov organ upravljanja Poslovnega sistema Mercator je s sprejetimi spremembami in dopolnitvami pogodbe ustanovljen upravni odbor. Upravni odbor ima lahko največ 25 članov, ki jih imenuje skupščina poslovnega sistema. Glede na to, da se v skladu z lastninsko zakonodajo Poslovni sistem Mercator kot veliko podjetje "podržavi" pričakujemo, da bo država v upravni odbor imenovala svoje predstavnike. Zato je s statutarnim sklepom imenovanih samo 19 članov upravnega odbora, in sicer 17 iz vrst članic poslovnega sistema ter 2 zunanja strokovnjaka.

Na upravni odbor je prenešen velik del dosedanjih pristojnosti skupščine poslovnega sistema. Pristojnosti upravnega odbora si natančneje lahko ogledate v posebnem objavljenem sklepu upravnega odbora.

Nekoliko drugače kot je to urejala dosedanja pogodba o ustanovitvi so urejene tudi upravljalne pravice članic v krovnem podjetju, ki izhajajo iz delniškega kapitala. Odpravljen je tudi avtomatizem pri reinvestiranju dobička krovnega podjetja v članico sistema, saj bo o plasmaju dobička krovnega podjetja po izteku leta 1991 odločala skupščina.

Značilna je tudi določba, ki v primerih, da članica poslovnega sistema ustanavlja ali soustanavlja podjetje, zahteva soglasje upravnega odbora. To določbo si je treba razlagati kot preventivno, in sicer z namenom, da se preprečijo špekulacije v zvezi s "privatizacijo družbene lastnine".

Drugače so urejeni tudi pristopi oziroma izstop iz poslovnega sistema ter razdrte pogodbe. Z dopolnitvami pogodbe je to področje urejeno s pravili o prodaji delnic ali deleža članic oziroma prodajo delnic krovnega podjetja. Pri tem so na novo določeni tudi predkupni upravičenci.

Dopolnjena pogodba o ustanovitvi poslovnega sistema zavezuje članice, da svoje akte uskladijo do 31.12.1991 ter določa, da se za odnose, ki zadevajo medsebojna razmerja med članicami, neposredno uporabljajo določbe pogodbe o ustanovitvi Poslovnega sistema Mercator. To seveda velja v primeru kolizije med akti članic in pogodbo.

Statut

Statut Poslovnega sistema Mercator je organizacijsko operativni akt, iz katerega so razvidna načela za organizacijo in delovanje krovnega podjetja, pristojnosti organov poslovnega sistema, obenem pa je statut povzetek izhodišč za

urejanje medsebojnih razmerij v poslovnem sistemu.

S statutom so definirane pravice, ki izhajajo iz ustanovnih delnic. Delnice dajejo polne upravljalne pravice in pravico do udeležbe na dobičku delniške družbe Mercator, pri čemer vsaka delnica daje en glas, vrednost delnice pa je v statutu še nominirana na 100.000,00 dinarjev.

S statutom je spremenjena sestava skupščine poslovnega sistema, in sicer tako, da jo sestavljajo predstavniki lastnikov kapitala in predstavniki družbenega kapitala. Glede na to, da bo interese družbenega kapitala zastopala država, se bodo njeni predstavniki lahko udeleževali skupščine šele potem, ko bo zaživela republiška lastninska zakonodaja. Predsednik poslovnega odbora odsej ni več predsednik skupščine, temveč bo to funkcijo opravljal eden izmed članov skupščine, ki bo izvoljen za mandatno dobo 2 let. Sicer pa ima predsednik poslovnega

odbora dva posvetovalna organa, in sicer kolegij, ki se ga udeležujejo delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi ter drugi strokovni delavci krovnega podjetja in poslovodni svet, ki ga sestavljajo direktorji podjetij - članic poslovnega sistema. Kot zanimivost naj omenimo še staremu statutu dodano poglavje v zvezi z razporejanjem delavcev v okviru Mercatorja, kot sistema. V tem poglavju je načelno urejeno razporejanje delavcev iz ene članice Mercatorja v drugo, v primerih, ko gre za povečanje ali zmanjšanje obsega dela, potrebe v zvezi z določenimi vrstami strokovnjakov, nastanku presežnih delavcev, nastanku invalidnosti delavcev, v primerih ko se pričakuje večja izkoriščenost delovne sposobnosti delavca in v drugih utemeljenih primerih. O razporeditvi delavca odloča poslovodni organ podjetja, ker je delavec v delovnem razmerju. Seveda pa je zato potrebno soglasje podjetij, v katere se

delavec razporeja in podjetja v kateri je delavec zaposlen. Na podlagi takega sklepa mora

delavec začeti delo v drugem podjetju, ker mu sicer preneha delovno razmerje.

Nekaj obiskovalcev letošnje sejemske prireditve "Anuga" v Koelnu se je vrnilo s poraznimi vtisi o predstavitvi Slovenije in tudi o velefirmi Kompas, ki je ogled organizirala. Slovenski štant je bil po njihovih besedah organiziran in urejen tako, kot Mercatorjevi štanti leta 1963. Spraševali so se, kdo je odgovoren za kriminalno slovensko predstavitev. Postavitev je bila zaupana podjetju Interakcija, kdo pa je zasnoval vsebinski koncept predstavitve, še ne vemo.

V Mercator-Nanosu teče postopek za reorganizacijo sedanje delniške družbe v enovito podjetje. Kako se bodo dogovorili bo kmalu jasno.

Kranjska Oljarica je praznovala 85 letnico svojega delovanja. Proslavljali so jo z otvoritvijo obrata za proizvodnjo pralnih sredstev in zagonom lastne hidroelektrarne. Sicer pa so se veselili na Šmarjetni gori nad Kranjem.

Na podlagi sprememb in dopolnitev ogodbe o ustanovitvi Poslovnega sistema Mercator d.d., Ljubljana in Statuta Poslovnega sistema Mercator, d.d., Ljubljana je skupščina Poslovnega sistema Mercator na 14. zasedanju 4.10.1991 imenovala člane upravnega odbora.

I. Člani upravnega odbora so:

1. Davorin Kogej, Mercator-Blagovni center, d.d., Ljubljana,
2. Boris Požar, Mercator-Degro, d.o.o., Portorož,
3. Andrej Skrt, Mercator-Golovec, d.d., Ljubljana
4. Peter Markovič, Mercator-Sremič, d.o.o., Ljubljana,
5. Franc Tomanič, Mercator-Izbira Panonija, d.o.o., Ptuj,
6. Mitja Marinšek, Mercator-Mednarodna trgovina, d.d., Ljubljana
7. Miro Duič, Mercator-Mesoizdelki, Škofja Loka, d.o.o.,
8. Anton Černe, Mercator-Nanos, d.d., Postojna,
9. Marjan Sedej, Mercator-Optima, d.o.o., Ljubljana,
10. Ciril Dolenc, Mercator-Tovarna olja Oljarica, Kranj, d.o.o.,
11. Albin Ješelnik, Mercator-Sevnica, d.o.o., Sevnica
12. Anton Kolenc, Mercator-Sadje zelenjava, d.o.o., Ljubljana
13. Stane Hribar, Mercator-Standard, d.o.o., Novo mesto,
14. Bruno Miklavec, Mercator-Trgoavto, d.o.o., Koper,
15. Anica Lukaček, Mercator-Zarja, d.o.o., Ormož,
16. Stane Bajuk, Mercator-KZ Metlika, n.sol.o., Metlika,
17. Anton Vrhovnik, Mercator-ZKZ Mozirje, p.o., Mozirje,
18. dr. Ivan Turk, Einspilerjeva 5b, Ljubljana,
19. Milan Kojc, Dolenjska 92a, Ljubljana.

II. Pristojnosti upravnega odbora so:

1. spremlja uspešnost poslovanja članic in daje predloge za izboljšanje uspešnosti gospodarjenja, kinaj upoštevajo interese posamezne članice ter celotnega poslovnega sistema;
2. obravnava in odloča o predlogih za kapitalske naložbe in povezave ter za emisijo vrednostnih papirjev;
3. spremlja vse odločitve, ki izhajajo iz gospodarjenja z združenimi sredstvi;
4. odloča o članstvu Mercatorja, d.d., v sestavljenih oblikah združevanja;
5. odloča o ustanovitvi podjetij doma in v tujini, o sklepanju pogodb za skupno vlaganje sredstev s tujimi pravnimi osebami v poslovnem in tehničnem sodelovanju, o pogodbah o prenosu oziroma uporabi industrijske lastnine z domačimi in tujimi pravnimi osebami, vse za Mercator, d.d., ter daje soglasje v primerih, ko članica ustanavlja ali soustanavlja podjetje;
6. sklepa o spremembi, razširitvi ali ukinitvi dejavnosti Mercatorja, d.d.;

7. sprejema operativne ukrepe, ki pomenijo izvajanje planov in poslovne politike Mercatorja kot sistema, nanašajo pa se na skupne funkcije;

8. imenuje delavce Mercatorja, d.d., ali strokovnjake članic, ki bodo v organih upravljanja članic zastopali interese Mercatorja, d.d., in uveljavljali pravice in obveznosti iz naslova upravljanja;

9. izreka ustrezne ukrepe za preprečevanje neuspešnosti članic;

10. daje soglasje k imenovanju direktorjev članic;

11. sprejema ukrepe za izvrševanje poslovne politike;

12. sprejema delovne načrte in programe;

13. imenuje in razrešuje predsednika, namestnika in druge člane poslovodnega odbora Mercatorja, d.d.;

14. sprejema splošne akte Mercatorja, d.d., razen aktov, ki jih sprejema skupščina ali drug ustrezen organ, zlasti pa splošne akte tehničnega značaja kot na primer pravilnik o varstvu pri delu, pravilnik o sistematizaciji, pravilnik o požarnem varstvu, ravnilnik o delovnem času ter druge pravilnike, ki se nanašajo na varstvo pri delu, zdravstveno varstvo in varstvo delovnega okolja;

15. sprejema pogoje kolektivne pogodbe na ravni Mercatorja, d.d.;

16. pripravlja predloge za skupščino in izvršuje njene naloge;

17. daje navodila in smernice za delo predsedniku poslovodnega odbora, namestnikom in drugim delavcem Mercatorja, d.d.;

18. skrbi za redno in pravočasno sestavljanje periodičnih poročil in letnega obračuna;

19. sprejema merila za sklepanje pogodb o zaposlitvi poslovodnih delavcev in delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi Mercatorja, d.d. in članic;

20. sklepa pogodbe o zaposlitvi s poslovodnimi delavci in delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi pri Mercatorju, d.d., ter sopolpisuje pogodbe o zaposlitvi za poslovodne delavce članic;

21. odloča o pridobivanju, odtujevanju nepremičnin in stvarnih bremen na premoženju Mercatorju, d.d.;

22. določa višino sredstev skupne porabe,

23. predlaga skupščini razporeditev dobička oziroma pokritje izgube Mercatorja, d.d.;

24. sklepa o dolgoročnih odpisih terjatev,

25. določa izhodiščni osebni dohodek, stimulacijo in nagrade predsedniku poslovodnega odbora, namestnikom in podpredsednikom poslovodnega odbora Mercator, d.d.;

26. določa listo predstavnikov Mercatorja, ki sodelujejo kot predstavniki lastnikov kapitala v komisijah za reševanje ugovorov delavcev članic in Mercatorja, d.d., ter morebitno časovno veljavnost liste;

27. določa listo arbitrov notranje arbitraže Mercatorja, imenuje predsednika in tajnika arbitraže ter njuna namestnika ter sprejema pravilnik o notranji arbitraži;

28. obravnava in odloča o vseh drugih zadevah, za katere je pristojen po zakonu, drugih predpisih, pogodbi, statutu in splošnih aktih Mercatorja, d.d.

III. Mandat članov upravnega odbora traja dve leti.

13. in 14. zasedanje skupščine

Jesenski plodovi

Septembra in oktobra sta bili skupščinski zasedanja, na katerih sobili pomembno preoblikovani prihodnji odnosi v Poslovnem sistemu Mercator. Gre za sprejem sprememb in dopolnitev dveh temeljnih aktov poslovnega sistema - pogodbe o ustanovitvi in statuta. Kapitalske povezave terjajo tudi ureditev medsebojnih odnosov na teh osnovah in drugačnih načelih.

Jesen je čas plodov. Poglejmo, kaj sta obrodili dve zasedanja skupščine Poslovnega sistema Mercator, ki sta bili septembra in oktobra.

Septembra - bilo je 13. zasedanje, je skupščina obravnavala:

- poslovne rezultate Mercatorja v letošnjih devetih mesecih;
- rezultate vpisa Mercatorjevih obveznic;
- potek oziroma uspešnost poslovanja s Kartico Mercator;
- dopolnitve Pogodbe o ustanovitvi Poslovnega sistema Mercator in Statuta poslovnega sistema;

- Pravilnik o notranji arbitraži;
- Pravila za uporabo službenih vozil v krovnem podjetju.

Poslovanje 1 - 6/91

V primerjavi s podatki o poslovanju slovenskega gospodarstva, dobro. Prvič v Mercatorjevi ne tako daljni (v zadnjih desetih letih) zgodovini povprečni čisti osebni dohodek na delavca višji od povprečja v slovenskem gospodarstvu. Žalostno bi se bilo meriti ali pa hvaliti s tem, gre

zgolj za historično vrednost podatka, saj je znašal ta v Mercatorju 5.335,00 din (po novem tolarjev). Tudi sredstva za reprodukcijo oziroma sredstva za akumulacijo na delavca so bila v primerjavi s slovenskim gospodarstvom višja. Sicer pa smo Mercatorjevi delavci v slovenskem merilu ustvarili 5,3% brutto dobička, 3,9% sredstev za akumulacijo k izgubam pa prispevali 0,3%. Ustvarjeni brutto dobiček na delavca je za 91,6% večji kot v gospodarstvu Republike Slovenije. Posledice zmanjševanja števila zaposlenih se že kažejo, v primerjavi z lanskim polletjem nas je 1.000 manj.

Pretežen del izgub izkazujejo podjetja, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo. Po pričakovanju se bo njihov

preimenoval v delnice, potem bomo lahko govorili tudi o dividendah. Dokler pa tega ne bo, bomo šteli le obresti.

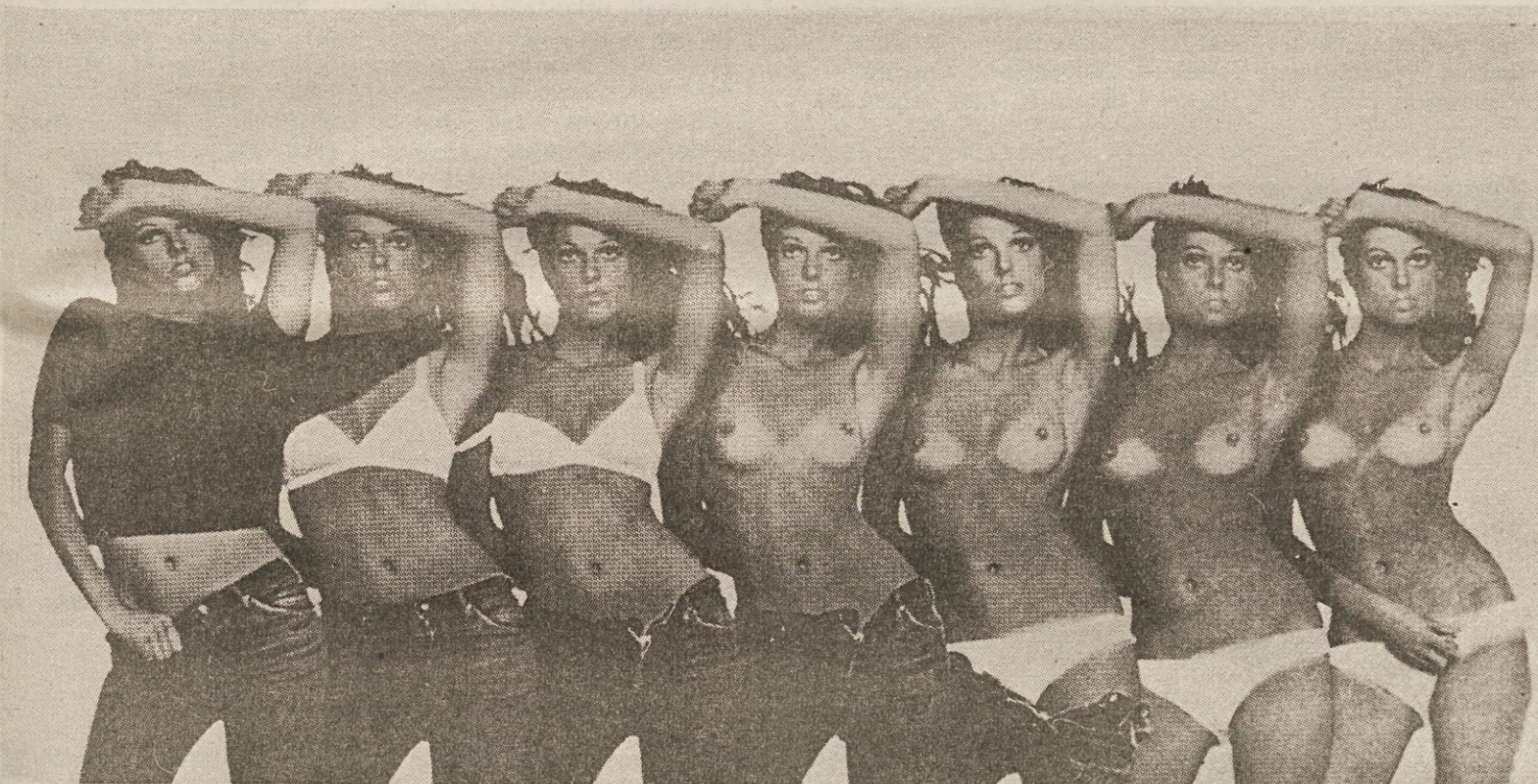
Notranja arbitraža

V še tako idealni družini prihaja do bolj ali manj odkritih nesporazumov, sporov, ki izhajajo iz različnih razlag lastnega položaja in položaja drugih v družini. Za tak primer imajo v velikih družinah družinske svete, v poslovnih sistemih pa notranjo arbitražo. Skupščina je sprejela pravilnik o notranji arbitraži, imenovala organe notranje arbitraže. Torej se domača žeha lahko začne prati doma.

Motivacija menedžerjev

Nismo še dobro razčistili teme, komu so menedžerji pravzaprav odgovorni (če izvzamemo seveda institucionalni upravni odbor), pa nas že skrbi njihova motiviranost. Prav je, da na široko odpremo vrata vsem menedžerskim stimulantom, ki bodo pospeševali prizadevnost, iznajdljivost, poslovnost menedžerjev in jih obenem razbremenjevali vsakdanjih skrbi. Skupščina Poslovnega sistema Mercator je odločila, da bo tudi ekonomsko utemeljeno motivacijo podprla tako, da imajo menedžerji pravico do zasebne rabe službenih vozil, do menedžerskega zavarovanja ...za tovrstno motivacijo odštejejo simbolični osebni delež.

Motiviram te, motiviraš me, motivirana sva...daj gas, menedžer!

14. skupščina

Določbe temeljne pogodbe o ustanovitvi Poslovnega sistema Mercator so zaostajale za dinamičnimi spremembami odnosov med članicami poslovnega sistema. Predvsem lastninska zakonodaja je vplivala na nekatere drugačne opredelitve, ki so zahtevale tudi potrditev skupščine. Enako velja tudi za statut poslovnega sistema. Natančnejši zapis o sprejetih spremembah in dopolnitvah obeh aktov si lahko ogledate v posebnem članku. To pa je tudi vse, kar pomembnega lahko zapišemo po 14. zasedanju skupščine Poslovnega sistema Mercator.

položaj še poslabšal in zato je bilo na skupščini odkrito postavljeno vprašanje, ki je zadevalo strategijo krovnega podjetja oziroma poslovnega sistema, ki zadeva predvsem finančni inštrumentarij za pokrivanje tekoče kmetijske proizvodnje. Odgovor na to naj bi podal podpredsednik poslovnega odbora za kmetijstvo. Ker se nič slabše ne godi hotelirjem in gostincem so tudi ti postavili podobno vprašanje, kot kmetijci.

Vpis obveznic uspel

31. julija letos se je končal prvi vpis obveznic krovnega podjetja Mercator. Obveznice je vpisalo 61 podjetij, pri čemer velja poudariti, da je bil z vpisom pokrit predviden skupen znesek obveznic, vpisalo pa jih je 2.160 delavcev sistema. Če se bodo obveznice

Na podlagi določil Statuta Poslovnega sistema Mercator, d.d., je skupščina Poslovnega sistema Mercator, d.d. na 14. zasedanju skupščine 4.10.1991 imenovala člane nadzornega odbora Poslovnega sistema Mercator, d.d.

I. Člani nadzornega odbora so:

1. Krešo Puharič, Ekonomska fakulteta,
2. Ciril Jarnovič, Novo mesto,
3. Uroš Gros, Mercator-Konditor,
4. Ivanka Leskovec, Mercator-Rudar,
5. Alojz Franc, Mercator-Eta,
6. Janez Tavčar, Mercator-Kmetijstvo, Kranj.

II. Pristojnosti nadzornega odbora so:

1. nadzoruje uporabo materialnih sredstev, pregleda letno oročilo, obračun;
2. ugotavlja ali se vodijo poslovne knjige Mercatorja, d.d., v skladu s predpisi;
3. o ugotovitvah nadzornega odbora pisno obvešča skupščino in upravni odbor ter ju pri tem opozarja na morebitne opustitve predsednika in drugih članov poslovnega odbora ter drugih delavcev, zaposlenih v Mercatorju, d.d.;
4. opravlja druge zadeve, odločene v zakonu, predpisih, pogodbi o ustanovitvi, statutu ali drugih splošnih aktih Mercatorja, d.d.

III. Mandat članov nadzornega odbora traja štiri leta.

Povzetki pomembnih sprememb in dopolnitev aktov

Nove osnove za medsebojne odnose

Pogodba

Kot nov organ upravljanja Poslovnega sistema Mercator je s sprejetimi spremembami in dopolnitvami pogodbe ustanovljen upravni odbor. Upravni odbor ima lahko največ 25 članov, ki jih imenuje skupščina poslovnega sistema. Glede na to, da se v skladu z lastninsko zakonodajo Poslovni sistem Mercator kot veliko podjetje "podržavi" pričakujemo, da bo država v upravni odbor imenovala svoje predstavnike. Zato je s statutarnim sklepom imenovanih samo 19 članov upravnega odbora, in sicer 17 iz vrst članic poslovnega sistema ter 2 zunanja strokovnjaka.

Na upravni odbor je prenešen velik del dosedanjih pristojnosti skupščine poslovnega sistema. Pristojnosti upravnega odbora si natančneje lahko ogledate v posebj objavljenem sklepu upravnega odbora.

Nekoliko drugače kot je to urejala dosedanja pogodba o ustanovitvi so urejene tudi upravljalne pravice članic v krovnem podjetju, ki izhajajo iz delniškega kapitala. Odpravljen je tudi avtomatizem pri reinvestiranju dobička krovnega podjetja v članico sistema, saj bo o plasmaju dobička krovnega podjetja po izteku leta 1991 odločala skupščina.

Značilna je tudi določba, ki v primerih, da članica poslovnega sistema ustanavlja ali soustanavlja podjetje, zahteva soglasje upravnega odbora. To določbo si je treba razlagati kot preventivno, in sicer z namenom, da se preprečijo špekulacije v zvezi s "privatizacijo družbene lastnine".

Drugače so urejeni tudi pristopi oziroma izstop iz poslovnega sistema ter razdrte pogodbe. Z dopolnitvami pogodbe je to področje urejeno s pravili o prodaji delnic ali deleža članic oziroma prodajo delnic krovnega podjetja. Pri tem so na novo določeni tudi predkupni upravičenci.

Dopolnjena pogodba o ustanovitvi poslovnega sistema zavezuje članice, da svoje akte uskladijo do 31.12.1991 ter določa, da se za odnose, ki zadevajo medsebojna razmerja med članicami, neposredno uporabljajo določbe pogodbe o ustanovitvi Poslovnega sistema Mercator. To seveda velja v primeru kolizije med akti članic in pogodbo.

Statut

Statut Poslovnega sistema Mercator je organizacijsko operativni akt, iz katerega so razvidna načela za organizacijo in delovanje krovnega podjetja, pristojnosti organov poslovnega sistema, obenem pa je statut povzetek izhodišč za

urejanje medsebojnih razmerij v poslovnem sistemu.

S statutom so definirane pravice, ki izhajajo iz ustanovnih delnic. Delnice dajejo polne upravljalne pravice in pravico do udeležbe na dobičku delniške družbe Mercator, pri čemer vsaka delnica daje en glas, vrednost delnice pa je v statutu še nominirana na 100.000,00 dinarjev.

S statutom je spremenjena sestava skupščine poslovnega sistema, in sicer tako, da jo sestavljajo predstavniki lastnikov kapitala in predstavniki družbenega kapitala. Glede na to, da bo interese družbenega kapitala zastopala država, se bodo njeni predstavniki lahko udeleževali skupščine šele potem, ko bo zaživela republiško lasninska zakonodaja. Predsednik poslovnega odbora odsej ni več predsednik skupščine, temveč bo to funkcijo opravljal eden izmed članov skupščine, ki bo izvoljen za mandatno dobo 2 let. Sicer pa ima predsednik poslovnega

odbora dva posvetovalna organa, in sicer kolegij, ki se ga udeležujejo delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi ter drugi strokovni delavci krovnega podjetja in poslovodni svet, ki ga sestavljajo direktorji podjetij - članic poslovnega sistema. Kot zanimivost naj omenimo še staremu statutu dodano poglavje v zvezi z razporejanjem delavcev v okviru Mercatorja, kot sistema. V tem poglavju je načelno urejeno razporejanje delavcev iz ene članice Mercatorja v drugo, v primerih, ko gre za povečanje ali zmanjšanje obsega dela, potrebe v zvezi z določenimi vrstami strokovnjakov, nastanku presežnih delavcev, nastanku invalidnosti delavcev, v primerih ko se pričakuje večja izkoriščenost delovne sposobnosti delavca in v drugih utemeljenih primerih. O razporeditvi delavca odloča poslovodni organ podjetja, ker je delavec v delovnem razmerju. Seveda pa je zato potrebno soglasje podjetij, v katere se

delavec razporeja in podjetja v kateri je delavec zaposlen. Na podlagi takega sklepa mora

delavec začeti delo v drugem podjetju, ker mu sicer preneha delovno razmerje.

Nekaj obiskovalcev letošnje sejemske prireditve "Anuga" v Koelnu se je vrnilo s poraznimi vtisi o predstavitvi Slovenije in tudi o vefirmi Kompas, ki je ogled organizirala. Slovenski štant je bil po njihovih besedah organiziran in urejen tako, kot Mercatorjevi štanti leta 1963. Sprasovali so se, kdo je odgovoren za kriminalno slovensko predstavitev. Postavitev je bila zaupana podjetju Interakcija, kdo pa je zasnoval vsebinski koncept predstavitve, še ne vemo.

V Mercator-Nanosu teče postopek za reorganizacijo sedanje delniške družbe v enovito podjetje. Kako se bodo dogovorili bo kmalu jasno.

Kranjska Oljarica je praznovala 85 letnico svojega delovanja. Proslavljali so jo z otvoritvijo obrata za proizvodnjo pralnih sredstev in zagonom lastne hidroelektrarne. Sicer pa so se veselili na Šmarjetni gori nad Kranjem.

Na podlagi sprememb in dopolnitev ogodbe o ustanovitvi Poslovnega sistema Mercator d.d., Ljubljana in Statuta Poslovnega sistema Mercator, d.d., Ljubljana je skupščina Poslovnega sistema Mercator na 14. zasedanju 4.10.1991 imenovala člane upravnega odbora.

I. Člani upravnega odbora so:

1. Davorin Kogej, Mercator-Blagovni center, d.d., Ljubljana,
2. Boris Požar, Mercator-Degro, d.o.o., Portorož,
3. Andrej Skrt, Mercator-Golovec, d.d., Ljubljana
4. Peter Markovič, Mercator-Sremič, d.o.o., Ljubljana,
5. Franc Tomanič, Mercator-Izbira Panonija, d.o.o., Ptuj,
6. Mitja Marinšek, Mercator-Mednarodna trgovina, d.d., Ljubljana
7. Miro Duič, Mercator-Mesoizdelki, Škofja Loka, d.o.o.,
8. Anton Černe, Mercator-Nanos, d.d., Postojna,
9. Marjan Sedej, Mercator-Optima, d.o.o., Ljubljana,
10. Ciril Dolenc, Mercator-Tovarna olja Oljarica, Kranj, d.o.o.,
11. Albin Ješelnik, Mercator-Sevnica, d.o.o., Sevnica
12. Anton Kolenc, Mercator-Sadje zelenjava, d.o.o., Ljubljana
13. Stane Hribar, Mercator-Standard, d.o.o., Novo mesto,
14. Bruno Miklavec, Mercator-Trgoavto, d.o.o., Koper,
15. Anica Lukaček, Mercator-Zarja, d.o.o., Ormož,
16. Stane Bajuk, Mercator-KZ Metlika, n.sol.o., Metlika,
17. Anton Vrhovnik, Mercator-ZKZ Mozirje, p.o., Mozirje,
18. dr. Ivan Turk, Einspillerjeva 5b, Ljubljana,
19. Milan Kojc, Dolenjska 92a, Ljubljana.

II. Pristojnosti upravnega odbora so:

1. spremlja uspešnost poslovanja članic in daje predloge za izboljšanje uspešnosti gospodarjenja, kinaj upoštevajo interese posamezne članice ter celotnega poslovnega sistema;
2. obravnava in odloča o predlogih za kapitalske naložbe in povezave ter za emisijo vrednostnih papirjev;
3. spremlja vse odločitve, ki izhajajo iz gospodarjenja z združenimi sredstvi;
4. odloča o članstvu Mercatorja, d.d., v sestavljenih oblikah združevanja;
5. odloča o ustanovitvi podjetij doma in v tujini, o sklepanju pogodb za skupno vlaganje sredstev s tujimi pravnimi osebami v poslovnem in tehničnem sodelovanju, o pogodbah o prenosu oziroma uporabi industrijske lastnine z domačimi in tujimi pravnimi osebami, vse za Mercator, d.d., ter daje soglasje v primerih, ko članica ustanavlja ali soustanavlja podjetje;
6. sklepa o spremembi, razširitvi ali ukinitvi dejavnosti Mercatorja, d.d.;

7. sprejema operativne ukrepe, ki pomenijo izvajanje planov in poslovne politike Mercatorja kot sistema, nanašajo pa se na skupne funkcije;

8. imenuje delavce Mercatorja, d.d., ali strokovnjake članic, ki bodo v organih upravljanja članic zastopali interese Mercatorja, d.d., in uveljavljali pravice in obveznosti iz naslova upravljanja;

9. izreka ustrezne ukrepe za preprečevanje neuspešnosti članic;

10. daje soglasje k imenovanju direktorjev članic;

11. sprejema ukrepe za izvrševanje poslovne politike;

12. sprejema delovne načrte in programe;

13. imenuje in razrešuje predsednika, namestnika in druge člane poslovnega odbora Mercatorja, d.d.;

14. sprejema splošne akte Mercatorja, d.d., razen aktov, ki jih sprejema skupščina ali drug ustrezen organ, zlasti pa splošne akte tehničnega značaja kot na primer pravilnik o varstvu pri delu, pravilnik o sistemizaciji, pravilnik o požarnem varstvu, ravnilnik o delovnem času ter druge pravilnike, ki se nanašajo na varstvo pri delu, zdravstveno varstvo in varstvo delovnega okolja;

15. sprejema pogoje kolektivne pogodbe na ravni Mercatorja, d.d.;

16. pripravlja predloge za skupščino in izvršuje njene naloge;

17. daje navodila in smernice za delo predsedniku poslovnega odbora, namestnikom in drugim delavcem Mercatorja, d.d.;

18. skrbi za redno in pravočasno sestavljanje periodičnih poročil in letnega obračuna;

19. sprejema merila za sklepanje pogodb o zaposlitvi poslovodnih delavcev in delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi Mercatorja, d.d. in članic;

20. sklepa pogodbe o zaposlitvi s poslovodnimi delavci in delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi pri Mercatorju, d.d., ter sopodpisuje pogodbe o zaposlitvi za poslovodne delavce članic;

21. odloča o pridobivanju, odtujevanju nepremičnin in stvarnih bremen na premoženju Mercatorja, d.d.;

22. določa višino sredstev skupne porabe,

23. predlaga skupščini razporeditev dobička oziroma pokritje izgube Mercatorja, d.d.;

24. sklepa o dolgoročnih odpisih terjatev,

25. določa izhodiščni osebni dohodek, stimulacijo in nagrade predsedniku poslovnega odbora, namestnikom in podpredsednikom poslovnega odbora Mercator, d.d.;

26. določa listo predstavnikov Mercatorja, ki sodelujejo kot predstavniki lastnikov kapitala v komisijah za reševanje ugovorov delavcev članic in Mercatorja, d.d., ter morebitno časovno veljavnost liste;

27. določa listo arbitrov notranje arbitraže Mercatorja, imenuje predsednika in tajnika arbitraže ter njuna namestnika ter sprejema pravilnik o notranji arbitraži;

28. obravnava in odloča o vseh drugih zadevah, za katere je pristojen po zakonu, drugih predpisih, pogodbah, statutu in splošnih aktih Mercatorja, d.d.

III. Mandat članov upravnega odbora traja dve leti.

13. in 14. zasedanje skupščine

Jesenski plodovi

Septembra in oktobra sta bili skupščinski zasedanja, na katerih sobili pomembno preoblikovani prihodnji odnosi v Poslovnem sistemu Mercator. Gre za sprejem sprememb in dopolnitev dveh temeljnih aktov poslovnega sistema - pogodbe o ustanovitvi in statuta. Kapitalske povezave terjajo tudi ureditev medsebojnih odnosov na teh osnovah in drugačnih načelih.

Jesen je čas plodov. Poglejmo, kaj sta obrodili dve zasedanja skupščine Poslovnega sistema Mercator, ki sta bili septembra in oktobra.

Septembra - bilo je 13. zasedanje, je skupščina obravnavala:

- poslovne rezultate Mercatorja v letošnjih devetih mesecih;
- rezultate vpisa Mercatorjevih obveznic;
- potek oziroma uspešnost poslovanja s Kartico Mercator;
- dopolnitve Pogodbe o ustanovitvi Poslovnega sistema Mercator in Statuta poslovnega sistema;

- Pravilnik o notranji arbitraži;
- Pravila za uporabo službenih vozil v krovnem podjetju.

Poslovanje 1 - 6/91

V primerjavi s podatki o poslovanju slovenskega gospodarstva, dobro. Prvič v Mercatorjevi ne tako daljni (v zadnjih desetih letih) zgodovini povprečni čisti osebni dohodek na delavca višji od povprečja v slovenskem gospodarstvu. Žalostno bi se bilo meriti ali pa hvaliti s tem, gre

zgolj za historično vrednost podatka, saj je znašal ta v Mercatorju 5.335,00 din (po novem tolarjev). Tudi sredstva za reprodukcijo oziroma sredstva za akumulacijo na delavca so bila v primerjavi s slovenskim gospodarstvom višja. Sicer pa smo Mercatorjevi delavci v slovenskem merilu ustvarili 5,3% bruto dobička, 3,9% sredstev za akumulacijo k izgubam pa prispevali 0,3%. Ustvarjeni bruto dobiček na delavca je za 91,6% večji kot v gospodarstvu Republike Slovenije. Posledice zmanjševanja števila zaposlenih se že kažejo, v primerjavi z lanskim polletjem nas je 1.000 manj.

Pretežen del izgub izkazuje podjetja, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo. Po pričakovanju se bo njihov

preimenoval v delnice, potem bomo lahko govorili tudi o dividendah. Dokler pa tega ne bo, bomo šteli le obresti.

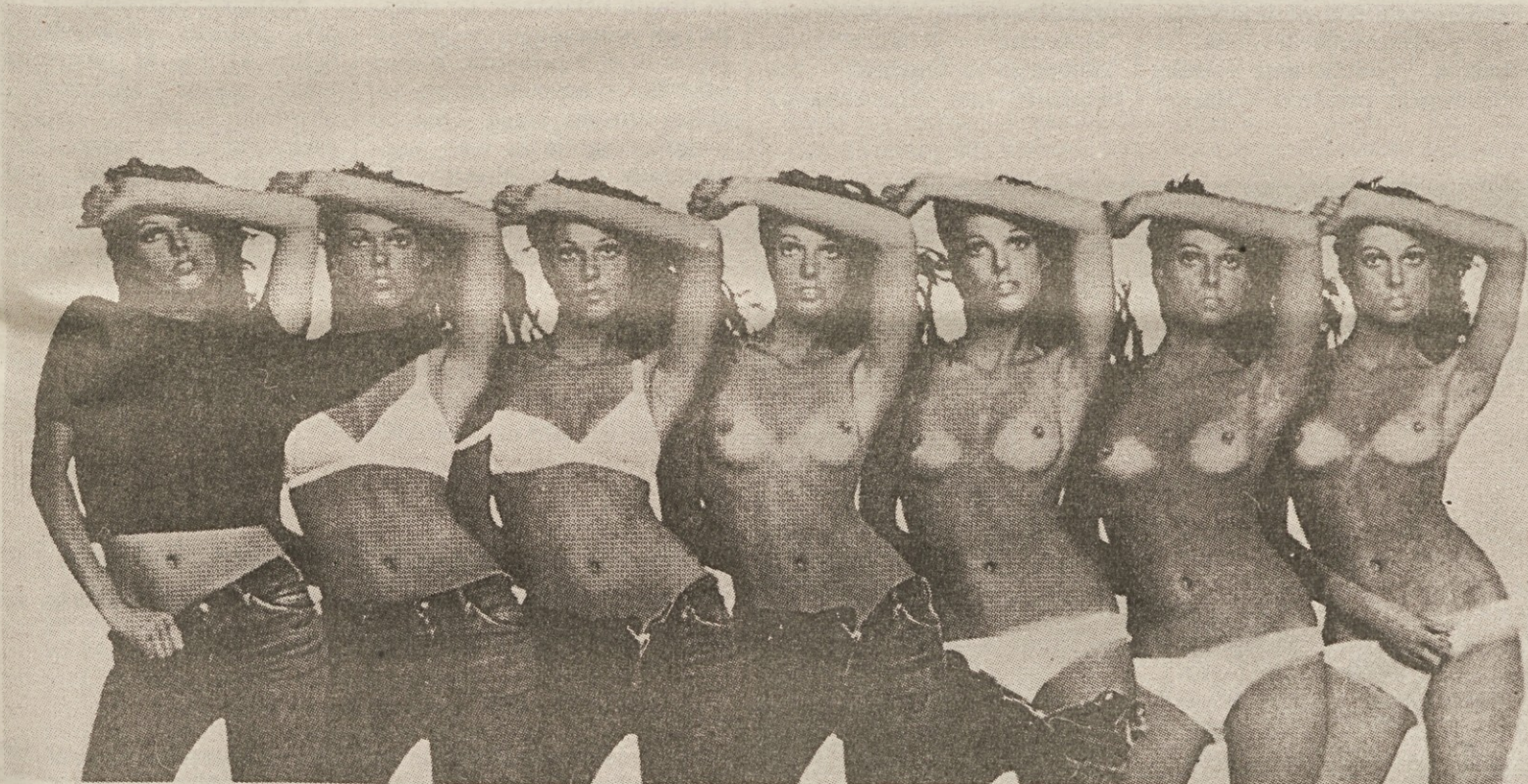
Notranja arbitraža

V še tako idealni družini prihaja do bolj ali manj odkritih nesporazumov, sporov, ki izhajajo iz različnih razlag lastnega položaja in položaja drugih v družini. Za tak primer imajo v velikih družinah družinske svete, v poslovnih sistemih pa notranjo arbitražo. Skupščina je sprejela pravilnik o notranji arbitraži, imenovala organe notranje arbitraže. Torej se domača žeha lahko začne prati doma.

Motivacija menedžerjev

Nismo še dobro razčistili teme, komu so menedžerji pravzaprav odgovorni (če izvzamemo seveda institucionalni upravni odbor), pa nas že skrbi njihova motiviranost. Prav je, da na široko odpremo vrata vsem menedžerskim stimulansom, ki bodo pospeševali prizadevnost, iznajdljivost, poslovnost menedžerjev in jih obenem razbremenjevali vsakdanjih skrbi. Skupščina Poslovnega sistema Mercator je odločila, da bo tudi ekonomsko utemeljeno motivacijo podprla tako, da imajo menedžerji pravico do zasebne rabe službenih vozil, do menedžerskega zavarovanja ...za tovrstno motivacijo odštejejo simbolični osebni deleži.

Motiviram te, motiviraš me, motivirana sva...daj gas, menedžer!

14. skupščina

Določbe temeljne pogodbe o ustanovitvi Poslovnega sistema Mercator so zaostajale za dinamičnimi spremembami odnosov med članicami poslovnega sistema. Predvsem lastninska zakonodaja je vplivala na nekatere drugačne opredelitve, ki so zahtevale tudi potrditev skupščine. Enako velja tudi za statut poslovnega sistema. Natančnejši zapis o sprejetih spremembah in dopolnitvah obeh aktov si lahko ogledate v posebnem članku. To pa je tudi vse, kar pomembnega lahko zapišemo po 14. zasedanju skupščine Poslovnega sistema Mercator.

položaj še poslabšal in zato je bilo na skupščini odkrito postavljeno vprašanje, ki je zadevalo strategijo krovnega podjetja oziroma poslovnega sistema, ki zadeva predvsem finančni instrumentarij za pokrivanje tekoče kmetijske proizvodnje. Odgovor na to naj bi podal podpredsednik poslovnega odbora za kmetijstvo. Ker se nič slabše ne godi hotelirjem in gostincem so tudi ti postavili podobno vprašanje, kot kmetijci.

Vpis obveznic uspel

31. julija letos se je končal prvi vpis obveznic krovnega podjetja Mercator. Obveznice je vpisalo 61 podjetij, pri čemer velja poudariti, da je bil z vpisom pokrit predviden skupen znesek obveznic, vpisalo pa jih je 2.160 delavcev sistema. Če se bodo obveznice

Na podlagi določil Statuta Poslovnega sistema Mercator, d.d., je skupščina Poslovnega sistema Mercator, d.d. na 14. zasedanju skupščine 4.10.1991 imenovala člane nadzornega odbora Poslovnega sistema Mercator, d.d.

I. Člani nadzornega odbora so:

1. Krešo Puharič, Ekonomska fakulteta,
2. Ciril Jarnovič, Novo mesto,
3. Uroš Gros, Mercator-Konditor,
4. Ivanka Leskovec, Mercator-Rudar,
5. Alojz Franc, Mercator-Eta,
6. Janez Tavčar, Mercator-Kmetijstvo, Kranj.

II. Pristojnosti nadzornega odbora so:

1. nadzoruje uporabo materialnih sredstev, pregleda letno oročilo, obračun;
2. ugotavlja ali se vodijo poslovne knjige Mercatorja, d.d., v skladu s predpisi;
3. o ugotovitvah nadzornega odbora pisno obvešča skupščino in upravni odbor ter ju pri tem opozarja na morebitne opustitve predsednika in drugih članov poslovnega odbora ter drugih delavcev, zaposlenih v Mercatorju, d.d.;
4. opravlja druge zadeve, odločene v zakonu, predpisih, pogodbi o ustanovitvi, statutu ali drugih splošnih aktih Mercatorja, d.d.

III. Mandat članov nadzornega odbora traja štiri leta.

Na kranjskem sejmišču "Made in Slovenia"

Stanko Klemenčič-Saražin

Kandidati za "SQ" tudi v Mercatorju

Uprava kranjskega sejmišča je odprla vrata izdelkom, ki naj bi se ponašali z znakom "SQ" - slovenska kakovost. Seveda pa k temu znaku sodi tudi znak za nacionalno označitev porekla izdelka oziroma blaga "Made in Slovenia".

Slovenska državitvornost bo brez gospodarske afirmacije bolj šepajoče podjetje. Ena od možnih poti in načinov za afirmacijo slovenskih izdelkov na tujih trgih je tudi v razpoznavni blagovni znamki kakovosti. Kako je zamišljena slovenska kakovost in kdo so upravičenci do znamke "Slovenian quality" je bilo prvič predstavljeno na posebnem sejmu v Kranju v letošnjem začetku jeseni.

Kranjska prirediteljica ni imela sejmskih značilnosti, bolj je šlo za razstavo petinsedemdesetih porizvajalcev, ki so predstavili 269 izdelkov slovenskega porekla. Med razstavljalci je bilo tudi dvanajst Mercatorjevih podjetij.

Izdelke, ki bi lahko nosili znak slovenske kakovosti, je pred samo razstavo izbirala posebna strokovna komisija.

Ta je na podlagi vprašalnika, ki je zadeval posamezni izdelek, ugotavljala skladnost izdelka z veljavnimi evropskimi standardi. Pri tem pa je komisija upoštevala še naslednja merila:

- najmanj 50 odstotkov vrednosti izdelka mora imeti čiste slovenske korenine;
- tržnost domače blagovne znamke doma in v tujini;
- spričevala, potrdila in druga pisna dokazila o kakovosti izdelka;
- že prejete nagrade za kakovost, podeljene na dosedanjih različnih sejmskih prireditvah.

Merila za priznanje slovenske kakovosti še niso dokončno oblikovana, zato je bilo oblikovanju teh meril posvečeno posvetovanje o obliki in načinu podeljevanja znaka "Slovenski proizvod - sloven-

ska kakovost". Kakorkoli že, za vse razstavljene izdelke so bila uporabljena ista merila in prvo preizkušnjo je prestalo tudi šest izdelkov treh Mercatorjevih podjetij.

Kandidati za "SQ", tako se za kranjsko predstavitev ugotovljena kakovost trenutno označuje, so:

- olja Cekin, Cekin Special in Konzum, ki jih izdeluje Mercator-Tovarna olja, Oljarica, Kranj;
- vini Cviček in Modra Frankinja, pridelani v Mercator-Agrokombinatu Krško;
- kraški pršut iz pršutarne Tovarne mesnih izdelkov v Postojni, ki je v delniški družbi Mercator-Nanos.

Kakovost izdelkov je sestavni del nacionalnih projektov evropskih držav, ki vstopajo v program Evropa 92. V ta prizadevanja se s promocijo "Slovenian product" in "Slovenian Quality" želi vključiti tudi Slovenija z

zaščito ustrezne kakovosti slovenskih standardov. Ščitila naj bi se oznaka "Made in Slovenia" kot značilna oznaka blaga slovenskega izvora in kot znak boljše in cenjene slovenske kakovosti.

V preteklosti je bilo težko prepoznati in razlikovati slovenske izdelke predvsem zaradi tega, ker so nosili zaščitni znak "Made in Yugoslavia". Prav nobenih zadržkov ni več za določitev slovenskega zaščitnega znaka "Made in Slovenia", kar je znak za slovensko poreklo izdelka. Ta znak se lahko uporablja na vseh slovenskih izdelkih, uporablja se na vseh izvoznih izdelkih le, če lahko dobavitelj dokaže slovensko poreklo izdelka (blaga). Služi pa naj promociji slovenskih izdelkov v Sloveniji in tujini. Podjetja, ki izpolnjujejo zahteve za uporabo "Made in Slovenia" ta znak lahko uporabljajo v obliki nalepk, obeskov, žigov itd. Podjetja ga lahko uporabljajo v katalogih, brušurah, navodilih in drugih tiskovinah, ne smejo pa ga uporabljati v glavah pisem in ne v primerih, ki niso povezani z navedbo izvora izdelka oziroma blaga. Znak se lahko uporablja na vseh mednarodnih prireditvah in razstavah, na katerih sodeluje Slovenija in za njegovo uporabo ni potrebno posebno dovoljenje.

Poudariti pa je treba, da znak o poreklu izdelka oziroma blaga sam po sebi še ni znak za kakovost

slovenskega izdelka, niti ne označuje nobenih posebnih značilnosti kakovosti izdelka. Znak o poreklu izdelka torej ni znak za kakovost, vendar pa to še ne pomeni, da slovenski znak o izvoru izdelka nebi postal tudi sinonim za boljšo in cenjeno slovensko kakovost.

Znak za kakovost in temelji, ki določajo njegovo uporabo, je tesno povezana s standardi. Kakovost izdelkov in storitev lahko vrednotimo (merimo, testiramo, ocenimo in preverimo) samo na podlagi natančno pripravljenega sistema standardov in drugih meril.

"Made in Slovenia" kot znak za izvor blaga oziroma izdelka, kombiniran z znakom "SQ" naj bi prikazal posebno kakovost, povezano s slovenskimi in mednarodnimi standardi. To pomeni, da znak za slovensko kakovost zahteva slovenski sistem standardov, ki bo popolnoma usklajen z mednarodnimi standardi.

Kranjska prirediteljica je bila prvi poizkus predstaviti izdelke, ki naj bi odgovarjala tema dvema znakoma in obenem prvi poizkus usklajevanja z zahtevami mednarodnih standardov. Tako strokovne inštitucije kot tudi proizvajalci bodo morali za uveljavitev slovenskih zaščitnih znakov za poreklo blaga in njegovo kakovost storiti še marsikaj. Kakovost namreč pomeni dober design, uspešno proizvodnjo ter tržnost in vsesplošno zanesljivost.

Na 13. zasedanju 5.9.1991 je skupščina Poslovnega sistema Mercator, d.d. imenovala arbitre in organe notranje arbitraže.

I. ORGANI ARBITRAŽE:

1. Predsednica notranje arbitraže Poslovnega sistema Mercator: Jožica Grden, dipl. iur., Poslovni sistem Mercator, d.d., Ljubljana;
2. Namestnica predsednice notranje arbitraže Poslovnega sistema Mercator: Slavica Kirn, dipl. iur., Mercator-Rožnik, d.d., Ljubljana;
3. Tajnik notranje arbitraže Poslovnega sistema Mercator: Nevenka Nemanič, dipl. iur., Poslovni sistem Mercator, d.d., Ljubljana;
4. Namestnica tajnika notranje arbitraže Poslovnega sistema Mercator: Andreja Bogunič, dipl. iur., Mercator-Dolomiti.

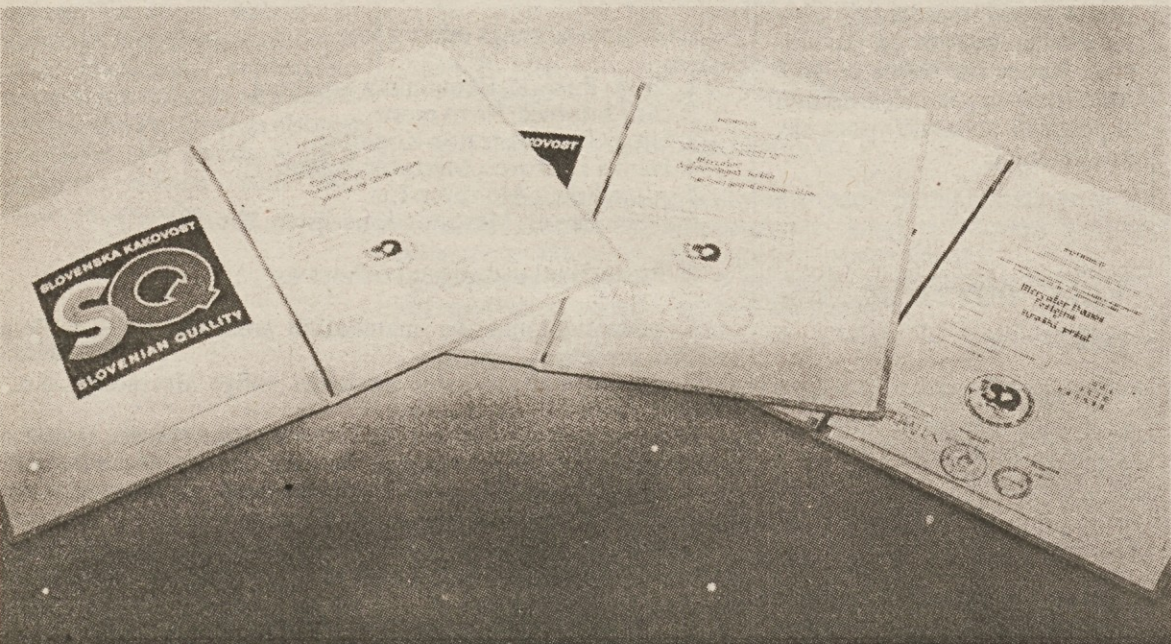
II. ARBITRI

1. Primož Kotar, Mercator-Optima,
2. Anton Hočevar, Mercator-Standard,
3. Neža Udovč, Mercator-Kmečka zadruga Sevnica
4. Mira Podobnik, Mercator-Rudar,
5. Slavko Nemanič, Mercator-KZ Stična,
6. Milena Rezec, Mercator-Sevnica,
7. Janez Gorše, Mercator-KZ Ribnica,
8. Stane Markovič, Mercator-Pekarna Grosuplje,
9. Drago Kotar, Mercator-KZ Trebnje,
10. Marija Tajč, Mercator-Eta Kamnik,
11. Živa Zor, M-Grmada,
12. Anica Kovačič, Mercator-Zarja,
13. Branko Polajnar, Mercator-Hotel Ilirija,
14. Marinella Jankovič, Mercator-Degro,
15. Božidara Šuklje, Mercator-STP Metlika
16. Anica Koprivnik, Mercator-Preskrba Krško
17. Martin Štubljar, Mercator-KZ Metlika,
18. Josip Kovačič, Mercator-Spectrum,
19. Metka Goličič, Mercator-Oljarica,
20. Jana Jerina, Mercator-KZ Logatec,
21. Marko Nared, Mercator-KZ Čerknica,
22. Ivan Dragoš, Mercator-Cibes,
23. Bojan Turk, Mercator-Trgopromet,
24. Emilijana Lipovšek, Mercator-Konditor,
25. Lojze Šterk, Mercator-KZ Črnomelj,

Tudi ti izdelki so kandidirali za "SQ"

Listine o "Slovenski kakovosti" za Mercatorjeve izdelke

Teze za spremembo trgovinske zakonodaje

Jelka Žekar

Prve pripombe na zakonske osnutke

V razpravi so osnutki nove zakonske ureditve trgovinskega področja

Izhodiščem temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije je treba prilagoditi normativni okvir gospodarskega sistema. Sestavni del so tudi zakoni, ki urejajo trgovinsko področje, kamor sodijo Zakon o trgovini, Zakon o varstvu potrošnikov. Prva dva sta bila pred dnevi dana v razpravo kot zakonska osnutka.

V strukturi gospodarstva Slovenije ima trgovina vse pomembnejšo vlogo. Njen delež v družbenem proizvodu gospodarstva znaša 16%, zaposluje pa 12% vseh delavcev, zaposlenih v gospodarstvu. Predlagatelj meni, da zaradi pomena trgovine v gospodarstvu Slovenije ni možno tega področja v celoti prepustiti svobodnemu delovanju trga. Zato si v zakonu o trgovini država zagotavlja usmerjevalno vlogo z določanjem pogojev, ki jih mora izpolniti trgovec za opravljanje dejavnosti. Ker se z zakonskimi rešitvami krojijo razmere za bodoče delo in življenje trgovcev, se je treba organizirati tako, da bomo aktivno sodelovali pri oblikovanju konkretnih zakonskih rešitev.

Tako kot za celotno trgovino so nastajajoči zakoni pomembni tudi za Poslovni sistem Mercator, saj je trgovinska

dejavnost z 69,7 odstotnim deležem, od tega trgovina na debelo in trgovina na drobno kar s 55,3 odstotnim deležem, najmočnejša dejavnost v Mercatorju. S svojimi predstavniki v ustreznih komisijah in Odboru Združenja za trgovino pri Gospodarski zbornici Slovenije smo v krovnem podjetju s pomočjo in strokovnimi nasveti nekaterih predstavnikov trgovinskih podjetij iz Poslovnega sistema Mercator že oblikovali prve pripombe in stališča do predloženih zakonskih in podzakonskih osnutkov.

S tem prispevkom vam želimo seznaniti s kratko vsebino novih predpisov in našimi dosedanjimi razmišljanji, hkrati pa vas spodbuditi za sodelovanje pri nadaljnjem delu v zvezi z navedenimi akti.

Zakon o trgovini

Zakon o trgovini bo nadomestil Zakon o blagovnem prometu (Ur. list SRS, št. 21/77 in 29/86) in določbe iz členov 1 - 8 zveznega zakona o trgovini (Ur. l. SFRJ, št. 46/90). 9. člen zveznega zakona, ki ureja vprašanje trgovske knjige, že zdaj ne velja v Republiki Sloveniji. Drugi členi bodo razveljavljeni z uveljavitvijo zakona o varstvu konkurence in zakona o varstvu

potrošnikov, saj urejajo materijo teh dveh zakonov.

V osnutku zakona o trgovini so že upoštevane številne pripombe trgovinskih podjetij, ki so jih uveljavljala v dosedanjih postopkih oblikovanja besedila zakona. Od pomembnejših vprašanj, ki zadevajo tekoče poslovanje v trgovinskih podjetjih, so pomembne predvsem zahteve, da mora biti:

- spoštovano načelo svobodnega opravljanja trgovinske dejavnosti na celotnem območju Republike Slovenije;
- zagotovljeno načelo enakosti vseh subjektov pri opravljanju trgovinske dejavnosti ne glede na lastnino;
- uveljavljeno načelo samostojnosti subjektov glede na njihove ekonomske interese;
- omogočena prodaja za reprodukcijo pod določenimi pogoji tudi v trgovini na drobno;
- ustrezneje rešeno vprašanje odpiralnega časa itd.

Čeprav se je predlagatelj pri pripravi osnutka zakona zgleđoval po rešitvah v nekaterih zahodnoevropskih državah, kar je nedvomno prispevalo k temu, da zakonsko besedilo ni obremenjeno z nepotrebnimi določbami, pa je deležen kritike, saj je njegovo celovito izvajanje povezano s sprejemom sedmih podzakonskih aktov oziroma pravilnikov.

S pravilniki, ki jih bodo izdelali resorni ministri, bodo podrobneje urejeni pogoji za opravljanje trgovinske dejavnosti. Določali bodo minimalne tehnične pogoje in sanitarno-zdravstvene pogoje itd. Trgovci zato zahtevamo, da bo temeljita razprava o zakonu, ko bodo pripravljene tudi vsi predvideni podzakonski predpisi, uveljaviti pa se morajo sočasno z zakonom.

S pravilniki, ki jih bodo izdelali resorni ministri, bodo podrobneje urejeni pogoji za opravljanje trgovinske dejavnosti. Določali bodo minimalne tehnične pogoje in sanitarno-zdravstvene pogoje itd. Trgovci zato zahtevamo, da bo temeljita razprava o zakonu, ko bodo pripravljene tudi vsi predvideni podzakonski predpisi, uveljaviti pa se morajo sočasno z zakonom.

S pravilniki, ki jih bodo izdelali resorni ministri, bodo podrobneje urejeni pogoji za opravljanje trgovinske dejavnosti. Določali bodo minimalne tehnične pogoje in sanitarno-zdravstvene pogoje itd. Trgovci zato zahtevamo, da bo temeljita razprava o zakonu, ko bodo pripravljene tudi vsi predvideni podzakonski predpisi, uveljaviti pa se morajo sočasno z zakonom.

Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih

Od sedmih predvidenih podzakonskih aktov oziroma pravilnikov je kot delovno gradivo pripravljen samo pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati poslovni prostori, oprema in naprave za opravljanje trgovinske dejavnosti.

Predlagane rešitve se vsebinsko bistveno razlikujejo od zdaj veljavnega pravilnika (Ur. list SRS, št. 23/90). Medtem ko sedanji pravilnik preveč podrobno določa pogoje za opravljanje različnih oblik trgovinskih dejavnosti (trgovina na debelo, trgovina na drobno, trgovinske storitve), pa so le-ti v delovnem gradivu zapisani povsem splošno. Večina določb ni konkretizirana, tako da omogočajo različno razumevanje in ravnanje posameznikov, končne odločitve pa so prepustne subjektivnim ocenam posameznih tržnih inšpektorjev.

Enotna ocena trgovcev je, da takšnega pravilnika ne potrebujemo, saj ga ni mogoče uporabiti v praksi. Koristil namreč ne bi niti subjektom, ki želijo opravljati trgovinsko dejavnost, saj iz njegove vsebine ne morejo ugotoviti, pod kakšnimi pogoji lahko opravljajo določeno dejavnost, niti organom nadzora, saj bodo morali odločati o primernosti prostorov, opreme in naprav po lastni presoji.

Predstavniki trgovinskih podjetij menijo, naj bodo določeni samo tisti minimalni pogoji, ki so resnično nujno potrebni za opravljanje določene dejavnosti, vendar pa morajo biti v pravilniku natančno določeni.

Komisiji za razvoj in raziskovalno dejavnost pri Združenju trgovine je imenovana ožja strokovna delovna skupina predstavnikov trgovinskih podjetij, ki poslujejo z različnimi blagovnimi skupinami z nalogo, da pripravi predloge trgovcev v zvezi z minimalnimi tehničnimi pogoji. Ker ima tudi Poslovni sistem Mercator, d.d. v skupini svojega predstavnika, prosimo trgovinska podjetja, da s konkretnimi predlogi, izhajajoč iz izkušenj in poznavanja tega področja, pomagajo pri delu skupine.

Zakon o varstvu konkurence

Z zakonom o varstvu konkurence poskuša Republika Slovenija prenesti k nam del normativne ureditve razvitih zahodnoevropskih držav s področja preprečevanja dejanj omejevanja konkurence oz. svobodnega opravljanja gospodarskih dejavnosti. V Jugoslaviji že leta ostajajo ta vprašanja nedorečena, zato pozdravljamo poskus predlagatelja, da s posebnim zakonom uredi to področje.

Predlagatelj uvršča Zakon o varstvu konkurence med zakone s področja trgovine, čeprav določila tega zakona veljajo za vse gospodarske dejavnosti in vse subjekte, ki te dejavnosti opravljajo na trgu, ne glede na njihovo pravno-gospodarsko in lastninsko obliko. Prav tako pa zakon velja za subjekte, ki imajo svoj sedež zunaj Republike Slovenije, vendar poslujejo na trgu naše republike.

Z zakonom o varstvu konkurence država prepoveduje dejanja omejevanja in nelojalne konkurence, dejanja špekulacije in omejevanje prostega nastopanja na trgu, povzročeno z akti ali dejanji družbenopolitičnih skupnosti in njihovih organov.

Glede na razmere in organiziranost Poslovnega sistema Mercator bomo opozorili samo na nekatere rešitve v osnutku zakona, ki niso dovolj jasne, kar povzroča nerazumevanje in vnaša dvom glede cil-

jev, ki jih želi doseči predlagatelj.

Z zakonom je prepovedano sklepanje kartelnih sporazumov, ki jih sklepajo podjetja ali združenja podjetij in s katerimi si udeleženci razdelijo trg, določijo cene blaga ali storitev, omejujejo obseg proizvodnje, raziskovalne ali inovativne dejavnosti in podobno. Pri tem ni jasno, katere gospodarske subjekte šteje predlagatelj kot združenja podjetij (ali to morda niso tudi sestavljene oblike podjetij, kot je PSM), zato želimo, da se oblike združenj v zakonu natančno navedejo.

Hkrati so z zakonom predvideni tudi določeni sporazumi, sklepi ali usklajena ravnanja podjetij, ki se ne štejejo kot kartelni sporazumi, če se udeleženci dogovarjajo o oblikah sodelovanja in koordiniranega ravnanja, s katerimi povečujejo racionalizacijo dela v proizvodnji in distribuciji blaga, spodbujajo tehnični in gospodarski napredek ter opravljajo podobna skupna dela, od katerih imajo korist tudi potrošniki. Ugotavljamo pa, da je zakonsko besedilo pri opredeljevanju dejanj in pogojev, pod katerimi se neko ravnanje ne šteje za kartelno, preveč posplošeno. Pri nadaljnjih postopkih se je treba zato zavzemati za natančnejše rešitve.

Čeprav so z zakonom prepovedana ravnanja, ki omejujejo katerega od udeležencev pri poslovanju s tretjimi osebami, pa so dopustne omejitve, potrebne za uveljavljanje z zakonom utemeljenih pravic.

Postavlja se vprašanje, ali so dopustne tudi omejitve za uveljavljanje s pogodbami utemeljenih pravic kot so franšizing, ki pri nas še ni zakonsko urejen.

Za ugotavljanje podjetij, ki imajo prevladujoč položaj na trgu, je predvidena uporaba dveh meril, in sicer tržnega deleža v Republiki Sloveniji in letnega prometa. Zavzemamo se, da se uporablja samo merilo tržnega deleža določenega izdelka ali blagovne skupine, medtem ko je merilo letnega prometa metodološko nesprejemljivo.

Z osnutkom zakona je tudi predvideno, da Republika Slovenija z namenom varstva konkurence ustanovi urad za varstvo konkurence kot upravni organ. Urad bo na svojo pobudo ali pobudo zainteresiranih podjetij preverjal spoštovanje določb tega zakona in za ugotovljene nepravilnosti ukrepal v skladu z zakonom (izdajal bo odločbe o prepovedi uriseničevanja sporazumov, sklepov, združitvev podjetij, določenega ravnanja in podobno).

Kot svetovalno telo bo pri Uradu deloval strokovni svet, vendar kaže zaradi velikih pooblastil, ki jih bo Urad imel, povečati vlogo in vpliv strokovnega sveta na odločitve Urada.

26. Branko Premelč, Mercator-KZ Krka,
27. Igor Pirc, Mercator-Nebotičnik,
28. Tončka Horvat, Mercator-Golovec,
29. Irena Paulič, Mercator-Modna hiša,
30. Marina Vihar, Mercator-Kmetijstvo Kranj
31. Elizabeta Orešnik, Mercator-Mlekarna Kranj
32. Igor Smolič, Mercator-Emba,
33. Janez Obreza, Mercator-Sadje zelenjava,
34. Marija Fajfar, Mercator-Preskrba Tržič,
35. Irena Bostič, Mercator-Sremič,
36. Frančiška Podboršek, Mercator-Savica,
37. Gojmir Božič, Mercator-Trgoavto Koper,
38. Metod Šestovič, Mercator-Mesoizdelki Škofja Loka,
39. Dušan Grašič, M-STP Hrastnik,
40. Bogomil Pirc, Mercator-Agrokombinat Krško,
41. Ivan Drozdek, Mercator-Sloga,
42. Alenka Por, Mercator-Izbira Kranj,
43. Janez Zupančič, Mercator-Izbira Panonija Ptuj,
44. Marija Potočnik, Mercator-Blagovni center,
45. Jožef Majc, Mercator-Univerzal,
46. Tinka Čuček, Mercator-Potrošnik,
47. Sonja Vrhovec, Mercator-Rožnik,
48. Anica Štrubelj, Mercator-KZ Dobropolje,
49. Marija Grm, Mercator-Kopitarna Sevnica,
50. Belko Bavcon, Mercator-Mesna industrija Ljubljana,
51. Vida Lamove, Mercator-Sora Žiri,
52. Boris Damjan, Mercator-Mednarodna trgovina Ljubljana,
53. Dragica Berganc, Mercator-Gradišče Trebnje,
54. Darko Benčič, Mercator-KZ Litija,
55. Danica Vezočnik, Mercator-ZKZ MOZirje
56. Brane Mrhar, Mercator-KG Kočevje,
57. Darja Strniša, Mercator-TOK Radovljica,
58. Zdenka Paternost-Čeč, Mercator-Nanos Postojna,
59. Marica Kocjančič, Mercator-Dolomiti,
60. Magda Petrič, Mercator-KZ Velike Lašče,
61. Romana Mlinarič, Mercator-Jelka Hrastnik,
62. Gizela Weibl, Poslovni sistem Mercator, Ljubljana,
63. Milena Oražen, Mercator-Jelka Ribnica,
64. Marija Šiker, Mercator-Ograd Ormož

III. Pristojnosti notranje arbitraže so navedene v Pravilniku o delu notranje arbitraže Poslovnega sistema Mercator, Pogodbi o ustanovitvi Poslovnega sistema Mercator ter Statutu Poslovnega sistema Mercator.

IV. Mandat imenovanih traja 4 leta.

10 letnica posvečena kupcem

Ljuba Sukovič

Za kupce tudi na drug način

V začetku oktobra je Potrošniški center v Ločni praznoval svojo 10 letnico. Mercator-Standard jo je v celoti posvetil svojim zvestim kupcem in dobaviteljem. Prijazne in privlačne prireditve ob tem praznovanju so trajale cel teden. Obenem je bila to tudi priložnost za podelitev nagrad ob delovnih jubilejih.

2. oktobra letos je minilo deset let kar je Mercator-Standard iz Novega mesta odprl nov potrošniški center v Ločni. Za praznovanje tako pomembne obletnice poslovanja te poslovne enote so v Mercator-Standardu pripravili 10 dni presenečenj za potrošnike. V ta namen so v dneh od 1. do 10. oktobra svojim zvestim kupcem pripravili dva "super četrtka", kjer so sodelovali pevci Šentjernejskega okteta, narodno zabavni ansambel Henček, ansambel Modra kronika in folklorna skupina Kres. Prireditve je vodil Mile Bitenc. Desetletnega jubileja so se udeležili tudi predstavniki Poslovnega sistema Mercator: predsednik poslovnega obora Miran Goslar, s sodelavcema Jelko Žekar in Stankom Klemečičem.

Slavnostni nagovor je imel vršilec dolžnosti direktorja Mercator-Standarda Stanislav Hribar, ki je poudaril, da hiša Mercator živi z mestom in se trudi, da bi svojim potrošnikom kar najbolj ustregla v njihovih željah in potrebah. Vendar, kar se danes dogaja na ozemlju nekdanje Jugoslavije, presega vse meje razuma, zato vse to vpliva na naše poslovanje in pretok blaga, ki je zelo otežkočen. Poslovna usmerjenost je in bo naravnana predvsem v zadovoljitev potreb potrošnikov.

Ob tej priliki so podelili tudi jubilejne nagrade in priznanja delavcem, ki se že deset, dvajset in trideset let trudijo v trgovinah Mercator-Standarda. Za 30 let dela so bili nagrajeni štirje delavci, za dvajset let osem in za desetletno delo 24 delavcev.

Posebna priznanja so prejeli tudi poslovni partnerji, s katerimi Mercator-Standard posebno dobro sodeluje.

Vseh deset dni so kupcem v Potrošniškem centru v Ločni priznavali 10% popust za nakupe nad 100,00 tolarjev, za vrednost kupljenega blaga nad 1.000,00 tolarjev pa so prejeli še nagradni kupon, s katerim so kupci sodelovali v žrebanju ob koncu praznovanja. Med 48 bogatimi nagradami so glavne tri srečne nagrajence izžrebali: upravnik PCV Ločna, Jože Markovič je z multipraktikom razveselil tretjenagrajenca, vodja koocommerce Anton Hočevar je srečnežu iz Novega mesta "podelil" sesalec za prah, glavno nagrado barvni TV sprejemnik Gorenje, pa je srečni dobitnik Faniki Kovačič prinesl žreb v.d. direktorja Stanislava Hribarja. Nagrade so prispevala podjetja: Žito Ljubljana, Bizeljsko Brežice, Veletekstil Ljubljana, Jata Zalog, Mercator-Oljarica Kranj, Mercator-Konditor, Zmajčkov

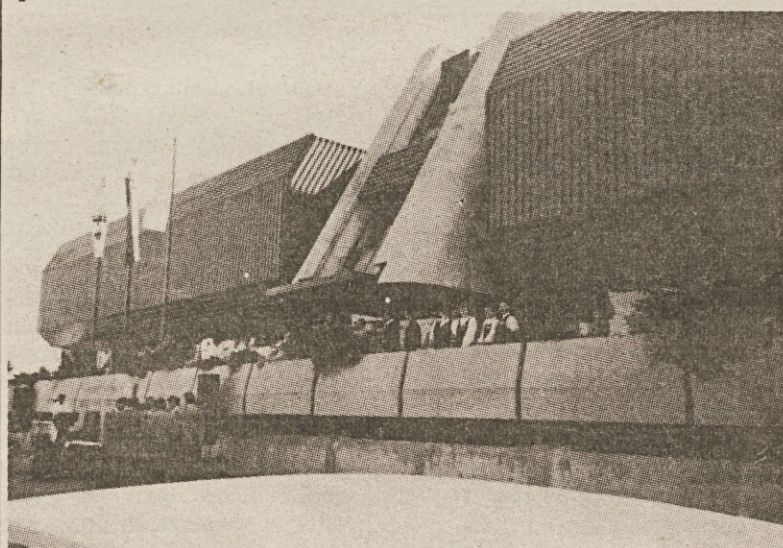
butik, Mercator-Emba, Krka-Kozmetika Novo mesto, Kraš iz Zagreba, Kolinska Ljubljana, Kovinotehna iz Celja in pa seveda gostitelj Mercator-Standard.

V času praznovanja desetletnice so v samopostrežni trgovini potekale tudi degustacije znanih dobaviteljev: Mercator-KZ Krka iz Novega mesta, Mercator-KZ Metlika-Vinska klet, Mlinotest Ajdovščina, Žito iz Ljubljane.

In še kratek pogled v osebno izkaznico te trgovine. Skupna površina Potrošniškega centra meri 2.880 kvadratnih metrov. V njem je samopostrežna trgovina za dnevno preskrbo občanov, poseben oddelek z vsem potrebnim za otroke, v nastropju je velik salon pohištva, kjer prodajajo tudi belo tehniko, akustične aparate, preproge, stanovanjsko opremo, športne rekvizite ipd. V spodnjih prostorih centra pa so: gostinski obrat, skladišča in drugi pomožni prostori. Zaposlenih pa je 35 delavcev.

Ob praznovanju in dogajanju, ki je bilo namenjeno 10 letnici potrošniškega centra je marsikateri med našimi trgovci spoznal, da se je treba za kupca potruditi tudi na drugačen način. Mu na široko odpreti vrata z različnimi ugodnostmi, ga k nakupu spodbuditi z različnimi informacijami...to je najmanj, kar lahko tudi sami storimo za nekoliko debelejše plačilne kuverte.

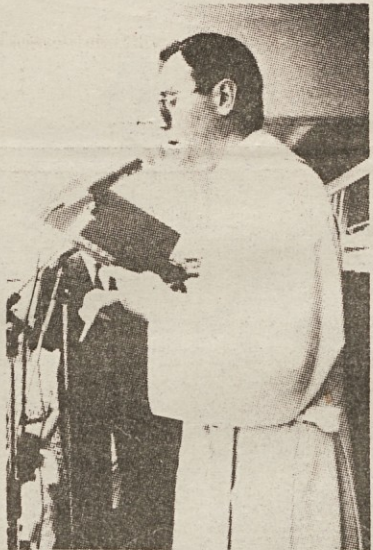
10 let Mercator-Standardovega prodajnega centra v Ločni pri Novem mestu

Investicijsko poletje

Kapitalski vložek Mercator-Grmade v družbo Spar-Mercator je trgovina v ulici Bratov Babnik v Dravljah pri Ljubljani. Spodobi se in pravično je, da je imel besedo tudi njen direktor gospod Edvard Gabrovšek.

Trgovina v Dravljah je blagoslovljena. Spodobi se in pravično je.

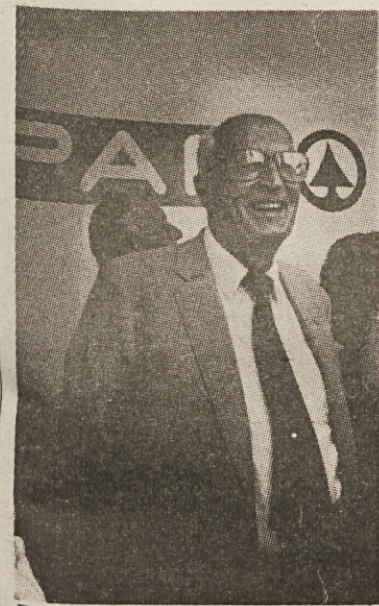
Dravljčani so v novo Sparovo trgovino drli 12. julija letos.

9. avgusta letos se je dogodek, otvoritev namreč, ponovila v Zalogu pri Ljubljani. Še ena Sparova trgovina je bila odprta.

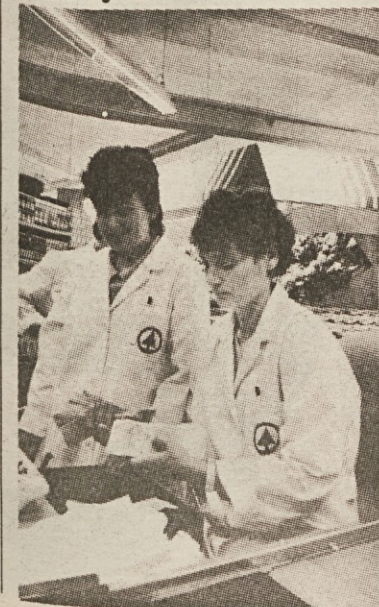
Skrbno zložena Sparova trgovina v Zalogu pred otvoritvijo.

Ob otvoritvi Sparove trgovine v Zalogu, je zagotovilo za to, da bo vse, kar obljublajo lastniki trgovine res, prevzel kar gospod župnik, ko je blagoslovil trgovino. "Častivrednih gospodov, ki so govorili pred mano, ne poznate, mene pa poznate in lahko mi verjamete, da bo vse res". Če ne s poslovno, pa z božjo politiko.

Predsednik poslovnega odbora Poslovnega sistema Mercator Miran Goslar ob obljubi božje pomoči.

S Sparovo jelko na žepku še v času, ko smo šteli dinarje. V zaloški trgovini je tudi menjalnica.

Člani upravnega odbora Mednarodne Sparove centrale z gostitelji, člani poslovnega odbora Poslovnega sistema Mercator pred najbolj prijaznim dejanjem - zasadijo jelke. Zakaj jelka? Po nizozemsko SPAR pomeni jelka in je zaščitna znamka trgovanja v 20 deželah sveta, sedaj tudi v ZL. - Sloveniji

Razsežnost Mercator-Blagovnega centra je goste malo osupnila. Direktor Davorin Kogej (skrajno desno) je samozavestno nizal podatke

Pogovorni jezik članov Sparovega upravnega odbora je angleščina. Protokol je poskrbel za prevajalko. Njena odlična angleščina je presenetila celo Angleža. Pa naj še kdo reče, da imamo slabe šole.

Med Sparovimi poslovneži se je najbolj izkazal predstavnik finskega Spara. Nekaj dni po končanem obisku je že poslal zahtevo za ponudbo izdelkov Mercator-Ete in Mercator-Embe. Odgovor obeh je bil poslan ekspresno. Srečno Etine omakke ali kumarice in Embin Sweet bar ali crispies na Finskem.

A Gospod Marko Cedilnik, vodja skladiščno odpreme službe v Mercator-Blagovnem centru (v sredini), je navdušil. Z angleščino.

Finski direktor Spara gospod Pentti Kivinen (z dvignjenim prstom) je ugotovil kratkost slovenskih transportnih poti. Očitno je racionalnost njegova temeljna lastnost.

Grem na teraso v sončni Ljubljani

Dobrodošlica Mirana Goslarja ni mogla mimo pojasnil o tem, v kakšno deželo gostje prihajajo. V suvereno državo, ki se otepa z dediščino preteklosti in iskanjem prihodnosti na drugačen način.

Najbolj bleščeč vtis ob obisku Mercator-Blagovnega centra je na obiskovalce naredil vodja skladiščno odpreme službe Marko Cedilnik, ki je v zelo dobri pogovorni angleščini prisotnim razložil delovanje kontrolne kamere, računalniško spremljanje skladišnega poslovanja, pa tudi to, kako s hčerko piše domače naloge. "Excelent, super, never seen" (odlično, super, nikoli videl), je ob njegovem nastopu z občudovanjem vzklikal predstavnik angleškega Spara. "Gastarbajter" iz Libije je visoko dvignil ugled Mercator-Blagovnega centra. Anglež bi sklepal stave, da v nobenem Sparovem skladišču v Evropi ne bi našli delavca, ki govori tuj jezik.

Resno delo upravnega odbora se je začelo s prisrčnim "Dobrojutro". Od leve proti desni: direktor nizozemskega Spara gospod Henk Zijdeveld, predsednik upravnega odbora Sparove centrale gospod Bernhard Schmidt, še en nizozemski član gospod Eric Elbada Jelgersma in direktor Spara Avstrija gospod Hans Reisch

Tiskovna konferenca s člani upravnega odbora in Mercatorjevimi poslovnimi odbori

Pred Mercatorjevimi poslovnim centrom v Ljubljani so člani upravnega odbora SPARA zasadili jelko. Predsednik upravnega odbora gospod Bernhard Schmidt je prvo lopato vljudno porinil v roke Mirana Goslarja. Ta pa nazaj. Zadrego je rešil smeh prič. Veliko botrov, Bog ne daj, na koncu kilavo jelko. Ljubljanskega županu (jelka je iz njegovih logov) bi utegnili naprtiti krivdo.

Zahodni poslovneži ne bi bili to kar so, če si ne bi ogledali tudi Mercatorjeve trgovine. Toda najprej so si ogledali konkurenčno. Eden od Mercatorjevih gostiteljev je v tej trgovini zardeval in se potihem spraševal od kdaj vzorna trgovina v takem neredu. Šele ob izstopu je spoznal, da je bil v konkurenčni trgovini. Se je pa zato toliko bolj sladko nasmihal, ko je zapuščal Mercatorjev fužinski prodajni center.

Ekipa Spara Avstrije in Spar Mercatorja je najbolj odgovorna za zasaditev simbolnega drevesca. V skupini od leve proti desni: v.d. direktorja Spar-Mercator gospod Tone Roblek, direktor Spara za Koroško gospod Luis Drexel, predsednik upravnega odbora Spar-Mercator Franc Prvinšek in gospod Helmut Mair

Obisk Sparove trgovine v Zalogu

Finec je ob ogledu Mercator-Blagovnega centra opazil precej praznega prostora, zlasti pred velikimi s kovinskimi vrati zavarovanimi prehodi. Pripombo je povedal glasno, gostitelj Miran Goslar mu je pojasnil, da so vsa ta vrata zaradi požarne varnosti. Fincu je bilo jasno, da ima opraviti tudi z gasilcem za vsak primer.

Finec pa je opazil še nekaj drugega. Slovensko majhnost. 350 kilometrov po dolgem in počez. In ga je zanimalo, koliko grosističnih skladišč ima Mercator na tej relaciji. Razložil je finsko racionalnost - na 1000 kilometrih, toliko zneso Finska po dolgem in počez, bo eno samo z nekaj področnimi centri.

Na sprejemu pri ljubljanskem županu so člani upravnega odbora slišali naslednjo izjavo mestnega primariusa: "Veseli nas, da s Sparom prihajata v Ljubljano in Slovenijo za potrošnika prijaznejša trgovina in bogatejša ponudba. Pričakujemo pa, da tudi cenejša. Ljubljana je počaščena, da ste jo izbrali za svoje zasedanje in upam, da se vam bo pokazala kot prijazno, z evropsko tradicijo zaznamovano mesto."

Anglež se s človekom, ki mu ni predstavljen, ne pogovarja. Staro angleško bontonsko pravilo je spravilo v zadrego glavnega gostitelja, ki je partnerje na svoji strani predstavil šele na Angleževo pobudo. Nič slabše se ni godilo voditeljici tiskovne konference, ki kolegov novinarjev ni poimensko predstavila.

Zelo dostojno in zanimivo je gostom Mercator-Blagovni center predstavil direktor Davorin Kogej. Iz predsta-

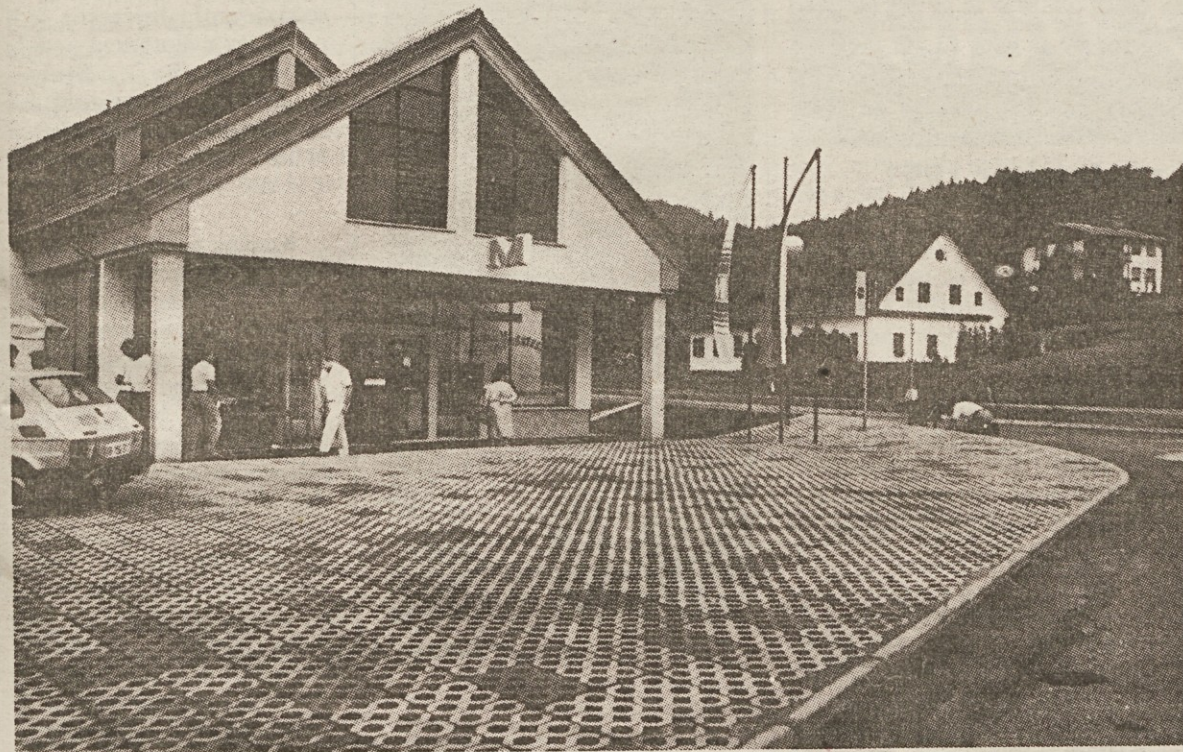
vljenih podatkov je bilo razvidno, da je večina Sparovih skladišč (tako po kvadraturi in dnevnem pretoku blaga) v primerjavi z Blagovnim centrom, pravi mačji kašelj.

Protokol ob obisku je moral biti na najvišji ravni. Mojster protokola, sicer vodja studia za ekonomsko propagando, Jure Jež je moral skrbeti, da je vse teklo po špagci. Odahnil se je šele, ko so gostje na hitro rekli "papa". Slišalo se je bolj "see you later, aligator".

Izkazali so se na najvišji ravni: delavci obrata družbene prehrane v Mercatorjevem poslovnem centru: (do leve proti desni: Rok Stojko, natakar, Andreja Pikelc natakarica in mojster kuhinje Vinko Jezernik

Investicijsko poletje

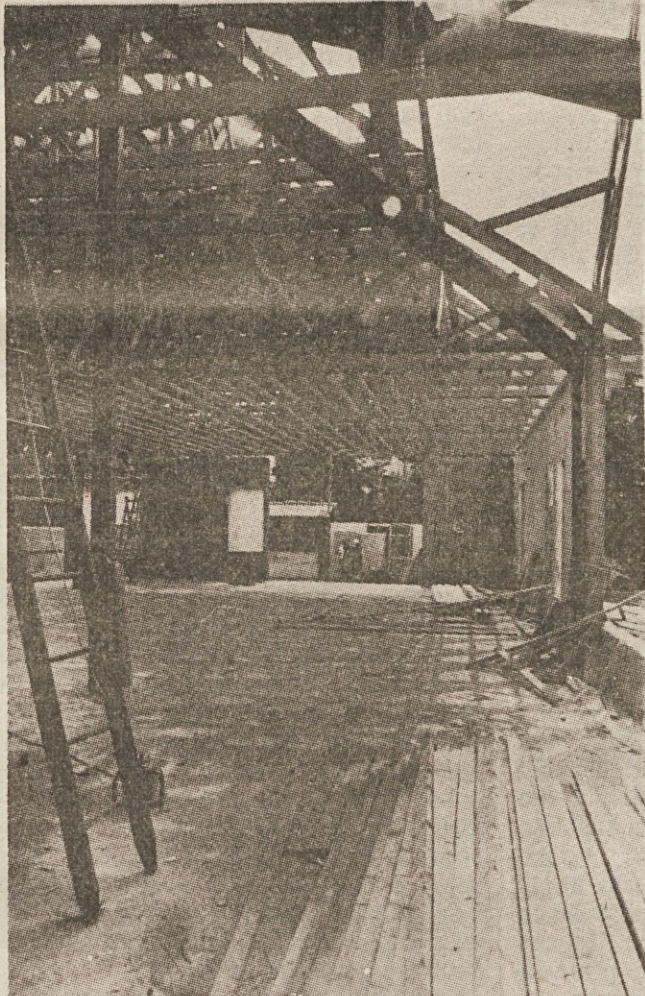
12. avgusta so se odprla vrata nove samopostrežne trgovine Mercator-Dolomítov na Brezovici pri Ljubljani. Dobro založeno in prostorno trgovino so krajanj pogrešali že zelo dolgo. Stara, ki bo preurejena za druge namene, je bila med prvimi mini samopostrežbami v Sloveniji.

Moški del brezoviške trgovine se je pred objektom skrtil. Je pa ženski zato zalegel.

V Gornji Radgoni so sledovi vojne še vidni. Da bo mesto še lepše, še bolj trgovsko, se je določila Mercator-Sloga. Nekaj korakov stran od strogega središča, mejnega prehoda in znamenitega sejmišča, gradi novo veliko trgovino. Sredi septembra je bila videti taka.

Tole pa so začetna gradbena dela v še eni od Sparovih trgovin, in sicer na Vrhovcih pri Ljubljani. Trgovino bodo razširili, ji dali novo podobo. Odprta mora biti v letošnjem novembu, fotografijo smo posneli sredi oktobra. Kapitalski vložek v družbo Spar-Mercator, objekt, je vložek Mercator-Dolomítov.

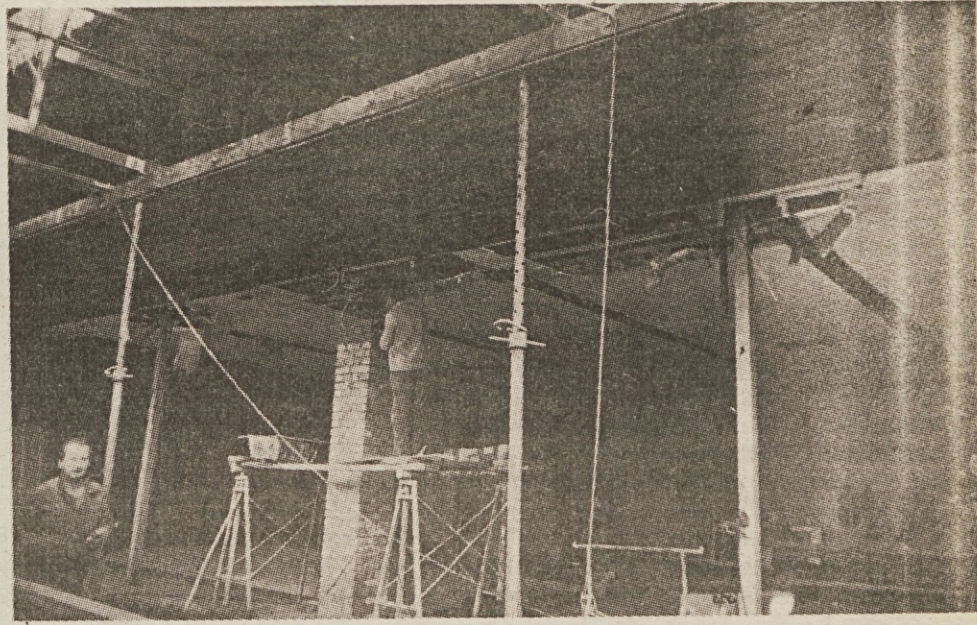

Zanimiva strešna konstrukcija radgonske trgovine.

Pa imajo radgonski Slogaši še nekaj drobnih naložb, predvsem v obnovo obstoječih trgovin. Ena teh je tudi v Kapeli. Z ravno, pred desletji moderno streho, so bile težave. Predružačiti streho, pod njo stisniti stanovanjce in dve muhi na mah sta rešeni.

Pravijo, da se pri predelavi trgovine na Vrhovcih odkriva pravo "mojstrstvo" projektantov, zidarjev...

Iz zelenega v belo *

Obveščенost delavcev z lastnim časopisom

Iz zelenega v belo

glasilo Ljubljanskih mlekar

št. 1 september 1991

V Mercator-Ljubljanskih mlekarah so izdali prvo številko svojega glasila in mu dali poetično ime "Iz zelenega v belo". V uvodniku "Časopisu na pot", je urednik Franc Zalar zapisal:

"Skupščina našega podjetja se je odločila za izstop iz Poslovnega sistema Mercator v okviru katerega smo delovali šest let, pred tem pa smo delovali tudi znotraj nekdanjega sozda KIT.

V vsem tem času smo delavci Ljubljanskih mlekar prejemali skupni časopis podjetij, ki so se združevala v okviru KIT-a oziroma PSM-ja. Skoraj v vsaki številki je bil tudi kak prispevek iz našega podjetja.

Vodstvo podjetja sodi, da je den od pomembnih stebrov vsakega podjetja tudi dobra in pravočasna obveščенost delavcev o najpomembnejših dogajanjih v podjetju. Zato smo se odločili za izdajanje svojega časopisa. Prepričan sem, da bo časopis našel pot do vsakega našega delavca in upokojenca (tudi z njimi želimo ohraniti čimbolj neposredne vezi).

Pred vami je prva številka. Posvečena je predvsem 35-letnici obstoja našega podjetja in globalni usmeritvi v prihodnjem obdobju. Tokrat je članke napisalo le nekaj sodelavcev. Ob tej priložnosti, ko izražam prepričanje, da boste "svoj" časopis z zadovoljstvom prebirali in sprejeli, vas hkrati vabim: poprimite za svinčnik in prispevajte, da bo časopis vedno aktualen in vreden slovesa našega podjetja."

Zanimivo branje iz te številke je intervju z generalnim direktorjem podjetja mag. Mihom Urbanijo. Ta je v odgovoru na vprašanje sogovornika Matije Trstenjaka, kaj v Ljubljanskih mlekarah pričakujejo od zakonskih, statusnih in organizacijskih sprememb na področju prehrambnih izdelkov, odgovoril:

"Menim, da imate tu v mislih zakona o lastninjenju. Ta zakon (ki pa še ni sprejet) predvideva, da naj bi kmetje, organizirani v zadrugah, postali lastniki mlekar v višini 40% knjižne vrednostimlekar, v tistem delu, ki je vezan na blagovne tokove. V danem primeru torej na odkup mleka in njegovo predelavo. Ostali del vrednosti mlekar pa bi se prenesel v sklad za razvoj (podržavil).

Mlekarne bi se morale v skladu z zakonom organizirati kot delniške družbe s svojimi organi kot so skupščina, upravni odbor in nadzorni odbor. Tako nastopijo popolnoma novi odnosi: na eni strani se pojavijo lastniki, ki preko svojih predstavnikov v skupščini in upravnem odboru postavljajo poslovno politiko in odločajo, na drugi strani pa menedžment, ki je zadolžen za doseganje s poslovno politiko postavljenih ciljev. Verjetno bodo v končni verziji zakona tudi delavci prejeli del delnic mlekar in s tem ustrezno sodelovali v upravnih organih. Najbrž pa bodo delavci po zahodnem vzorcu nastopali kot soupravljalci. Vse to bo jasno, ko bo zakon sprejet. Osnovni namen zakona je bil v večji učinkovitosti podjetij, kar seveda v praksi pričakuje tudi naše podjetje. Upamo, da bomo tako učinkoviti, da bodo naše delnice tako visoko kotirale, da jih bo kdo kupil. Kajti samo tako bomo prišli do pravih lastnikov in željene učinkovitosti. V nasprotnem primeru pa bomo za dolgo ostali poldržavna firma.

Ne glede na zakon o lastninjenju pa v Ljubljanskih mlekarah že dalj časa iščemo rešitve za učinkovito poslovanje. Tako smo ugotovili, da nam nekajletno skupno življenje z Mercatorjem ni dalo pričakovanih rezultatov. Ob priliki realizacije kapitalskih povezav v Poslovnem sistemu Mercator, ki bi mu morali "podariti" najmanj 51% vrednosti Ljubljanskih mlekar, smo se odločili, da iz sistema izstopimo. Tako je skupščina Ljubljanskih mlekar na svoji seji letos v maju sprejela sklep, da izstopi iz Poslovnega sistema Mercator. Realizacija sklepa je v teku.

Vodstvo Ljubljanskih mlekar vidi veliko večje možnosti za dolgoročno uspešen razvoj v kapitalski

povezavi z drugimi slovenskimi mlekarjami, kjer bi z ustrezno delitvijo programov, usklajenimi investicijami itn. dosegali ugodne rezultate in ustrezen razvoj.

Tako smo se v skladu s to odločitvijo že kapitalsko povezali z Mariborsko mlekarjo, s katero že več kot 25 let uspešno sodelujemo. Tako so postale Ljubljanske mlekarne družabnik v Mariborski mlekarji, Mariborska mlekarja pa eden od družabnikov v Ljubljanskih mlekarah. Tako smo ustvarili kar se da neposreden interes obeh mlekar za dobro poslovanje.

Menimo, da je to začetek in da bo potreba po racionalnem gospodarjenju (po zgledu mlekar po svetu) ta proces v Sloveniji še pospešila."

O razvojnih ciljih Ljubljanskih mlekar pa je gospod Urbanija dejal:

"Kot sem že v enem od prejšnjih odgovorov dejal, je postavitve pravih ciljev eden od najpomembnejših delov poslovne politike. V Ljubljanskih mlekarah imamo dolgoročne in kratkoročne cilje. Eden od najpomembnejših ciljev je dokončanje rekonstrukcije mlekar na konzumnem področju in jogurtih. S tem bomo dolgoročno rešili problem konzumnega mleka ter jogurtov. Predvsem na področju jogurtov, ki so tudi ekonomsko zanimivi, bomo lahko prišli na tržišče z novimi in kvalitetnejšimi izdelki, kar nam današnje kapacitete in tehnologija onemogočata. Poleg rekonstrukcije na konzumnem področju je naš cilj še v letošnjem letu dokončati investicijske posege v vseh treh sirarnah, na avtomatiki v sterili ter obnovo kapacitet v sterili.

Drugi pomembni cilj je dokončati načrtovanje blagovnega prometa, stroškov z metodo kalkulacij po direktnih stroških, informatike in projekt kontrole kvalitete. Kvaliteti izdelkov bomo v naši poslovni politiki namenili posebno pozornost.

Eden izmed naših pomembnih ciljev je tudi priprava projekta "Sladoled". Tu nameravamo s sodelovanjem močne inozemske

Urednik Iz zelenega v belo, Franc Zalar

sladoledne hiše povečati in modernizirati proizvodnjo sladoleda. Naš končni cilj je prevzeti vodilno vlogo v proizvodnji sladoleda. Za sprejemanje dobrih poslovnih odločitev so potrebne dobre informacije. Za operativno realizacijo projekta "Informatika" bomo z dodatno računalniško opremo zadostili zahtevam po obdelavi podatkov, počasi pa bomo opustili tudi usluge, ki jih za nas dela republiški računalniški center.

Seveda je detajlnjših in operativnih ciljev še veliko. Našel sem samo nekaj glavnih. Vsekakor pa vsi ti delni cilji vodijo k enemu skupnemu cilju: čim večji dobiček in zadovoljstvo vseh zaposlenih. Ni naključje, da smo v preteklih dveh letih v sodelovanju s SEP managementom Sebastijana Piskarja zelo uspešno končali projekt "Pot k dobičku", ki že daje rezultate. Naš kompleksni cilj je finančno stabilno, akumulativno in permanentno k razvoju usmerjeno podjetje. Res pa je, da delujemo na področju družbeno pomembne dejavnosti, kjer bo vsaj v nekaterih delih delovala država (hrana), kar bo pri vodenju delno omejevalo celoten menedžment v Ljubljanskih mlekarah.

Kot ste dejali v vprašanju, čas za postavljanje razvojnih ciljev ni ugoden, preveč je neznan. Vendar so ravno v tem trenutku jasni in v veliki meri uresničljivi cilji, še bolj pomembni. Podjetje mora vedeti, kaj hoče, potem je tudi v času velikih neznanj cilje lažje uresničevati."

Ne bi bilo prav, če ne bi omenili še drugih prispevkov, iz katerih je razvidna 35 letna rast Ljubljanskih mlekar, pozornost, ki so jo v podjetju namenjali in jo še namenljajo razvoju, kakovosti in propagandi. Pestra prva številka, čestitke njenim ustvarjalcem in dobre želje na poti "Iz zelenega v belo".

Dolgo so trajala usklajevanja razvojnih usmeritev dveh velikih mesnopredelovalnih podjetij - Mercator-Mesne industrije Ljubljana in Mercator-Mesoizdelkov Škofja Loka. Rezultat tega usklajevanja interesov je odločitev o skupnem podjetju, ki bo začelo 1.1.1992. Šušlja se tudi o novem imenu - Mercator-Mimi.

Krovno podjetje v Poslovnem sistemu Mercator bo z novim letom tudi drugače organiziran. Razen skopega podatka, da bodo iz njega nastala 3 podjetja, ki bodo imela korenine v sektorju za trženje, sektorju za finance in ekonomsko informacijskem sektorju, vam ne moremo ničesar bolj natančnega povedati. Bolj ali manj jasno je le, da bodo lastniki obveznic krovnega podjetja postali delničarji na novo se ustanavljajoče Mercatorjeve komercialne ban-ke.

Zavarovalnica Mercator je sredi septembra 1991 organizirala izobraževalni seminar za svoje bodoče sodelavce, ki naj bi komercialno delovali oziroma pridobivali zavarovance. Upamo, da bo znanje koristno uporabljeno in da se bo zavarovancev trlo.

Presunjeni nad okružnostjo vojne na Hrvaškem, smo Slovenci na svojo vojno že malo pozabili. Posledice odpravljamo s solidarnostno pomočjo. Posebej se nam je za solidarnostna sredstva zahvalila gospa Olga Zamuda, ki je v Gornji Radgoni ostala brez stanovanja. Njej in sodelavcu iz Mercator-Sloge Herbertu Kumru je Poslovni sistem Mercator namenil 150.000,00 din pomoči za obnovo porušeni stanovanj. Mercator-Sloga oziroma njegov sindikat pa sta se poleg Mercatorju, zahvalila še Veletrgovini Potrošnik, Območnemu svetu ZSSS za Pomurje ter Območnemu odboru sindikata trgovine za Pomurje (delavcem Potrošnika in Vesne iz Ljutomera).

V Mercator-STP Metliki so skupaj s potrošniki praznovali 40 letnico podjetja. Pripravili so prijazno popoldne, ki se ga je udeležilo veliko najbolj zvestih potrošnikov. Ob tem velja povedati, da v Metliki, kljub stiski z denarjem, obnavljajo trgovine in prav ob 40 letnici, so odprli dve prenovljeni.

Državo smo vzeli premalo zares

ali pa nas država nima za resne

8. oktobra je napočil dan izvajanja slovenske državnosti. Kakor nas je dejstvo državnosti razveseljevalo, je ta državnost kaj hitro pokazala, kaj v pretoku blaga in denarja pomenijo enostranske odločitve. Vrsta zapletov s sosedi na Hrvaškem in v drugih delih Jugoslavije je praktično blokirala vse. Kako iz objema v danih okoliščinah, je bilo predstavljeno na posebnem posvetu 11. oktobra. Posvet se je nadaljeval tudi 18., vendar kaj posebej bistvenega, kar je predstavljeno v sestavku, ni prinesel.

Slovenske državnosti maršikdo, tudi med tistimi, ki vodijo gospodarstvo, ni vzela zares. Dokazov za to je na pretek tudi v naših vrstah. Pri tem prav nič ne pomaga sklicevanje na enostranskost vladnih odločitev, ki zadevajo vzpostavitev državnih meja in denarnega sistema. Vlada je sicer zagotavljala, da je predvsem z republiko Hrvaško dogovorjeno in urejeno vse, tako za nemoten pretok blaga, kot za nemoten plačilni promet. Povsem konkretne prilike, ki jih doživljajo podjetja, ki imajo blagovne tokove z ostalimi deli Jugoslavije, poslovne enote v teh delih ter v zvezi s tem terjatve in obveznosti izven Republike Slovenije, so pokazale drugačno sliko.

Ta slika se nam je približala že tretji dan po uveljavitvi slovenske državnosti, najbolj pisana pa je bila slika s slovensko hrvaške meje. Podjetja Mercator-Zarja, Mercator-Univerzal, Mercator-Izbira Panonija Ptuj, Mercator-Izbira Kranj, Mercator-Trgoavto, Mercator-Degro, Mercator-Sadje zelenjava, Mercator-Blagovni center, Mercator-Mednarodna trgovina, Merca-

tor-Ljubljanske mlekarne, so v razgovoru nanizala vrsto problemov, s katerimi so se srečala v prvih dneh po uveljavitvi slovenske državne meje s Hrvaško. Značilni problemi: pomanjkanje spoznanja, da gre v poslovanju s Hrvaško oziroma drugimi deli Jugoslavije za poslovanje po načelih zunanjetrogovinskega poslovanja; neenotno delovanje oblastnih organov pri izvajanju carinske in druge kontrole, predvsem pa zastoj v plačilnem prometu.

Praktični primeri, s katerimi so nastop slovenske državnosti slikali predstavniki navedenih podjetij: blago, ki gre le 5 kilometrov čez hrvaško mejo, je treba najprej odpeljati v 30 kilometrov oddaljeno carinarnico, ga ocariniti in nato poskrbeti za oskrbo poslovne enote na Hrvaškem. Grosist, ki oskrbuje poslovne enote Mercatorjevega maloprodajnega podjetja na Hrvaškem, zaračuna maloprodajnemu podjetju dobavljeno blago v tolarjih, maloprodajno podjetje pa dobi blago prodano na Hrvaškem, plačano v dinarjih. Blago iz drugih delov Jugoslavije se tretira kot uvozno blago in za konsignacijsko prodajo uvoz-

nega blaga veljajo strogi skladišni režimi - naj ti strogi režimi veljajo tudi za blago jugoslovanskega porekla? Po pravilih se blago carini ob prehodu državne meje na podlagi spremnih listin, ki so osnova za carinske stroške. Ali naj bo takega postopka deležno blago, ki ga je treba dnevno prevažati na Hrvaško stran?

Nekaj odgovorov na predstavljene probleme, je slovenska carinska služba že sama poiskala s poenostavitvijo in racionalizacijo tako potrebnih listin kot carinskih postopkov.

Bolj problematičen pa je problem finančnih tokov. V času ko nastaja ta zapis obljubljeni sporazum s Hrvaško in drugimi deli Jugoslavije še visi v zraku. Obenem pa dežujejo navodila Službe družbenega knjigovodstva in ministrstva za finance in nihče še natančno ne ve, kako bo potekal plačilni promet. Znano je le temeljno dejstvo, da bodo podjetja s pozitivnim saldonom terjatev v drugih delih Jugoslavije lahko trgovala na borzi. In prav za ta del je bila v Poslovnem sistemu

Mercator načrtovana strategija, ki temelji na učinkovitem in discipliniranem multilateralnem informacijskem sistemu. Jedro sistema tvori evidentiranje vseh terjatev in obveznosti, ki jih imajo podjetja v sestavi PSM v drugih delih Jugoslavije. Tako naj bi se vzpostavil prvi krog medsebojnih kompenzacij terjatev in obveznosti, obenem pa bi bila to osnova za iskanje kompenzacijskih verig. Poslovni sistem naj bi kot celota, kot en subjekt torej, nastopal pri prodaji na borzi. Informacijski sistem zahteva trdo disciplino obenem pa visoko stopnjo poslovne morale med članicami sistema. Dejstvo je, da bodo v iskanju kompenzacijskih možnosti partnerji izven sistema za odkup pozitivnih saldov terjatev ponujali "šticunge" in ni izključeno, da bi za ceno nekaj odstotkov tudi članice sistema služile na ta račun, vendar pa pri tem delale škodo celotnemu sistemu. Načrtovalci vzpostavitev informacijskega sistema namreč ugotavljajo, da bo imel od skupnega nastopa na borzi korist celoten sistem.

Na pobudo predstavnikov prej navedenih podjetij je bil 11. oktobra 1991 ustanovljen nekakšen krizni štab, ki bo bdel nad blagovnimi in finančnimi tokovi ter vso ostalo problematiko, ki izhaja iz uveljavljanja slovenske državnosti. Krizni štab vodijo: za področje blagovnih tokov Franc Prvinšek, podpredsednik poslovnega odbora za trženje, za področje finančnih tokov Igor Vandot, namestnik podpredsednice poslovnega odbora za finance, ostala vprašanja pa spremlja Lojze Klemenčič, namestnik predsednika poslovnega odbora. Naloga kriznega štaba je, da o problematiki, s katero se srečujemo pri vsakdanjem delu oziroma izvajanju republiških predpisov, seznanja pristojna republiška ministrstva in druge organe oblasti. Vse to pa z namenom, da bi se tudi na osnovi naših pripomb in predlogov zakonodaja približala ali pa bolj praktično uredila pretok blagovnih in finančnih tokov.

PARADIŽNIKOVA OMAKA Z GOBAMI

Skupna suha snov: min. 9 %
Energijska vrednost: 340 KJ (80 Kcal)/100 g
Glavne sestavine: paradižnik, šampinjoni, suhi jurčki, olje, začimbe
Količina omake zadostuje za 2 obroka. Omako segrejemo in z njo pretrijemo testenine ali riž.
Rok uporabe: 1 leto Neto: 210 g

Bili so direktorji. Zdaj so upokojenci. Metod Škrjanec, dolgoletni direktor Mercator-Hotelov gostinstva, se je upokojil kot direktor Mercator-Hotela Mantova, Marjan Gradišar, dolgoletni direktor Mercator-Preskrbe v Trzinu,

Slavko Tornič, direktor Mercator-Kmetijske zadruge Cerknica in Mirko Košmerl, direktor Mercator-Potrošnika v Lenartu, doyen med njimi. Štirje obrazi, štiri osebnosti, ki so, nekateri med njimi, desetletja dihali z Mercatorjem.

Štirje obrazi. Vsak med njimi bi si zaslužil svoj portret. Štirje direktorji stare garde, ki so včasih bolj, včasih manj uspešno lovili veter v jadra

Zdravica s predsednikom poslovnega odbora: od leve proti desni: Mirko Košmerl, Metod Škrjanec, Miran Goslar, Slavko Tornič in Marjan Gradišar

svojih podjetij. Možje, ki so morali včasih, zaradi časov, v katerih so bili na višku ustvarjalnosti, zatajiti svojo zdravo pamet in pragmatične poglede na podjetništvo. Možje, ki so zadeve zavijali v samoupravni celofan...možje, ki so v

zadnjem letu svojega dela dočakali menedžerstvo. Dočakali zahodnjaški boom na balkansko-slovenski način. Tuj je tem štirim obrazom. Preveč je gosposki in goljufiv, da bi z njim pokrili svoj preprosti "direktor".

Sodelavci, kolegi in prijatelji v Mercatorju,

nastopil je čas slovesa. Odhajam s polno delovno in starostno dobo v pokoj. Polnih 28 let let sem preživel v podjetju Mercator-Potrošniku kot njegov direktor.

Bilo je precej prečutih noči zaradi pritiskov politikov, ki so hoteli zadnji hip preprečiti Potrošnikovo integracijo z Mercatorjem, pa tudi ob pisanju sanacijskih programov, zaradi dolgov za izgradnjo blagovnice...

z vami je bilo kljub temu prijetno, posebej s predsednikom poslovnega odbora Miranom Goslarjem, Drago Vaupotič, Francem Prvinškom, Samom Dostalom, Dušanom Flajsem...

Z Miranom sva si dostikrat prišla navskriž, seveda pa nobeden od naju ni poznal zamere. Očital mi je, da sem preveč odkrit. Imel je prav, saj odkritost ni bila zaželjena v prejšnjem sistemu, še manj pa v sedanjem, ko so se samo "farbe zamenjale".

Vsem iskrena hvala za sodelovanje.

Vsem delavcem Mercatorja želim obilo uspehov. V slogi je moč, in če boste sledili trmastemu predsedniku poslovnega odbora, ki je znal tudi v najbolj težkih trenutkih predlagati za vse ali pa za večino primerne rešitve, ne vidim bojazni, da ne bi uspešno prebrodili prelomnih časov, ki so pred nami.

Vaš Mirko Košmerl, upokojenec

Privatizacija stanovanjskih skladov

Svetuje vam Interdom

Razmišljate o prestrukturiranju podjetja in v povezavi s tem z njegovim prostorskim zmanjšanjem in povečanjem?

Imate skrbi s privatizacijo stanovanjskega sklada? Iščete strokovnjake, ki bi ocenili vse te nepremičnine, izpeljali pot-

PODJETJE ZA
POSREDOVANJE
IN TRŽNE
KOMUNIKACIJE, d.o.o.

Kolodvorska 7
61000 Ljubljana
SLOVENIJA

PARADIŽNIKOVA OMAKA Z ZELENIJAVO
Skupna suha snov: min. 9 %
Energijska vrednost: 284 KJ (67 Kcal)/100 g
Glavne sestavine: paradižnik, paprika, korenje, olje, začimbe
Količina omake zadostuje za 2 obroka. Omako segrejemo in z njo prelijemo testenine ali riž.
Rok uporabe: 1 leto. **Neto: 210 g**

PARADIŽNIKOVA OMAKA Z GOBAMI
Skupna suha snov: min. 9 %
Energijska vrednost: 340 KJ (80 Kcal)/100 g
Glavne sestavine: paradižnik, šampinjoni, suhi jurčki, olje, začimbe
Količina omake zadostuje za 2 obroka. Omako segrejemo in z njo prelijemo testenine ali riž.
Rok uporabe: 1 leto. **Neto: 210 g**

PARADIŽNIKOVA OMAKA Z OLIVAMI
Skupna suha snov: min. 9 %
Energijska vrednost: 367 KJ (87 Kcal)/100 g
Glavne sestavine: paradižnik, olive, olje, žebala, začimbe
Količina omake zadostuje za 2 obroka. Omako segrejemo in z njo prelijemo testenine ali riž.
Rok uporabe: 1 leto. **Neto: 210 g**

PARADIŽNIKOVA OMAKA IZ PELATOV
Skupna suha snov: min. 9 %
Energijska vrednost: 367 KJ (87 Kcal)/100 g
Glavne sestavine: paradižnik-pelati, olje, začimbe
Količina omake zadostuje za 2 obroka. Omako segrejemo in z njo prelijemo testenine ali riž.
Rok uporabe: 1 leto. **Neto: 210 g**

rebne postopke od A do Ž, posredovali tržno komunikacijo in storitev?

Vam prodaja zasebne nepremičnine dela sive lase?

Podjetje INTERDOM, d.o.o. je podjetje, ki se ukvarja s posredovanjem, trženjem in tržnimi komunikacijami na področju prometa z nepremičninami. Posredovanja opravlja tako za pravne osebe (podjetja) kot za fizične osebe (zasebnike). Posredništvo opravlja doma in v tujini. Storitve

podjetja so celovite. Prav tisto od A do Ž.

AKTUALNO - privatizacija stanovanjskega sklada

Glede na obetajočo se zakonodajo je potrebno stanovanjski sklad privatizirati tako, da bo podjetje preko take privatizacije dobilo dodatna sredstva za uspešnejši razvoj, delavci pa kar najbolj ugodno rešitev stanovanjskega vprašanja.

Če so cilji privatizacije dokapitalizacija podjetja, us-

tel.: (061)321-458
n.c.: tel.: (061)121-145
fax: +38 61 131-284
telex: 31153 YU HERMES

kladitev pravnih razmerij z novo zakonodajo, zmanjšanje stroškov upravljanja stanovanjskih objektov podjetja oziroma njihov prenos na nove lastnike ter za delavca ugoden nakup stanovanja, potem so jasne tudi poti za njihovo uresničitev. Kako se lotiti zadeve brez izkušenj? Kakšni papirji so potrebni, kako prepričati delavce za nakup in jim razložiti celoten postopek?

Ne belite si glave - vse potrebne in zahtevane postopke bo strokovno in zanesljivo namesto vas opravilo podjetje INTERDOM, d.o.o. Za vse jamčijo ugodne reference njegovih poslovnih partnerjev - podjetij in zasebnikov.

Zavarovalnica Mercator, d.d., Ljubljana

IZZIVAMO VAŠ POSLOVNI INTERES
SMO KONKURENČNI
POSLUŠAMO VAŠE ŽELJE

ZAVARUJEMO PROTI :

požaru, vlomu, tatvinam, ropu, razbojništvu, strojelomu, razbitju stekla...

ZAVARUJEMO:

stanovanje in gospodinjske predmete, blago v hladilnicah in zamrzovalnih skrinjah, elektronske računalnike, materialne rezerve, odgovornost proizvajalcev za izdelke, motorna vozila, posevke, plodove in živali...

Prijateljica v hudem - Zavarovalnica Mercator, d.d. Ljubljana

Zagonetna križanka

Mercator-Eta - suvereno z vami, je bilo geslo prejšnje križanke. Zanj so nagrajeni:

1. Luka Polajžer, 61370 Logatec, Dol, 5
2. Klara Škrjanec, 61000 Ljubljana, Na Korošci 2,
3. Ludvik Čampa, Ivančna Gorica, Cesta II. grupe odredov 26.

Nagrade Mercator-Ete bomo poslali po pošti.

Tokratna križanka je malce nenavadna. Spoznati boste morali topmanagement Poslovnega sistema Mercator. Veliko zabave pri reševanju. In še navodilo: ko boste rešili križanko do konca, prenesite črke z številčenih polj na spodnje številke, prebrali boste osem imen in priimkov. Izžrebance bomo nagradili s presenečenjem.

Rešitve pričakujemo do 15. novembra v Centru za obveščanje Poslovnega sistema Mercator, Titova 137, 61000 Ljubljana.

7	3	6	2	13		22	4	10	12	2	6			
19	6	2	13	18		15	6	14	3	13	17	1	9	
6	3	9	2			22	1	6	7					
8	4	13	1			7	2	10	8	13	2	9		
10	12	2	14	9	4	22	12	3	13	17	1	9		
7	3	8	11	2		15	4	13	3	9	14	2	6	
21	6	2	22	2		14	2	5	15	4	8	3	16	
12	4	11	20	1		9	12	1	7	1	13	16	3	16

	IZUMITELJ ČRNEGA SMODNIKA (BERT HOLD)	VRSTA OMETA ZA FASADE	NAJVIŠJA TURŠKA GORA	SOCIOLOG MOČNIK	HROŠČ NA VINSKI TRTI	DRUGO IME ZA POTNI LIST	RELIKTI	SODOBNI NEMŠKI PISATELJ (HELMUT)	ORIENT. SPLAV IZ KOZJIH MEHOV	MILANSKA OPERA		
ZAČETEK DIRKE						GLAS PRI STRELU	15		KRAJEVNA SKUPNOST ČEŠKI ŠAHIST			
NAŠ BIVŠI TELOVADEC	18					PRIPADNIK ASIRCEV						
LISTAVEC S ČVRSTIM LESOM						POJAV PRI NEVIHTI				2		
NAJVEČJI DESNI PRITOK ODRE				8		SLIKAR. TEHNIKA TEKOČINA PRI NARKOZI						
VESELJAŠKO PESNIŠTVO		13										
ČASOPISNI PAPIR				4	KARAMBOL	6		SESTAVIL JOŽE PETELIN	ČOLN, BARKA, LADJA	PASJA KOČA	KADAR	
ZDENKO VERDENIK	20		MOČAN ZVOK (DVE BESEDI)	PEVKA JURKOVIČ OZEMLJE, PODROČJE				... STEFANOVIČ KARADIČ		5		
	IGRALEC					DJAŠKI IZRAZ ZA ENKO, CVEK	SLIKAR GRECO	PESTNER	OTOČJE V INDIJSKEM OCEANU			
		ŠOLSKA OCENA			21	NAŠA PISAVA REKE SCHELDE	17				RISAL J.P.	
		DOLGE DOBE, EPOHE				POLJSKI KONJENIK					POMANKANJE	STANE KAVČIČ
			SPOLNI ORGAN					KALORIČNO GORIVO				
			MESTO V ŠVICI					NEDELAVNOST				
ZOŽEVANJE					11		LEVIČAR	12		14		
							BASOVSKA PIŠČAL					
APETTIT		1		STAR DEL MARIBORA	IME IGRALKE RINE	REDKO M.IME	19					REKA MEUSE
						DOLENJSKA REKA						
NAUK ANGLEŠKE DRŽAVNE CERKVE			22									7
OGROMNA PRODAJALNA, MARKET									3			
IME IN PRIIMEK NAŠE SLIKARKE							9					
DELU IN OBLAST	16		10			POGOSTO ŠEF DRUINE			NEKDANJA FRANC. TERORIST. ORGANIZACIJA			

Iz knjige "Kako smo uspeli"

Trpka radost nočnega razmišljanja

V prejšnji številki časopisa smo objavili nekaj razmišljanj predsednika poslovodnega odbora Mirana Goslarja, ki so zadevala njegovo razmišljanje o sodelavcih - direktorjih. Danes objavljamo pogled na njegove izkušnje pri vodenju podjetja.

Izkušnje in spoznanja iz politične in poslovne kariere Mirana Goslarja, so lahko njegovim mlajšim kolegom koristno napotilo. Življenje za firmo - trpka radost nočnih razmišljanj.

"Sedanjim in prihodnjim mlajšim menedžerjem bi svetoval naslednje: najpomembnejše je spremljati, kaj se na področju gospodarske dejavnosti (branže) dogaja na evropskem in svetovnem tržišču in razlišljati tako, kot se razmišlja v tem okolju; spremljati je treba vsa tehnološka in tržna dogajanja v branži in zagotoviti dober komunikacijski sistem ter najbolj sveže informacije; živeti za firmo najmanj 12 ur dnevno. Ne jih ravno presedeti v pisarni, temveč se najmanj toliko časa podrediti razmišljanju o delu in napredku podjetja. Mnogo idej, lahko rečem najboljših zamisli, se mi je porodilo ponoči, ko sem v nočnem miru tuhtal o skrbeh in problemih ali pa razmišljal o novih rešitvah. Mnoge ideje sem moral zapisati, da jih ne bi pozabil. Potem sem vsako od zamisli obdelal od ideje do njene realizacije oziroma uporabe. Kolikokrat sem si dejal - nihče me ne more plačati za neprespane noči, ki sem jih preživel s in za firmo. Prav gotovo ima menedžer lahko konjička, hobi, lahko ima vse, toda najpomembnejša sta mu usoda in uspeh podjetja. Dejstvo je, da je osebna usoda menedžerja povezana z usodo podjetja, njegovo znajnje je predano podjetju. Mislim, da bi se moral vsak menedžer, v majhnem ali velikem podjetju zavedati, da je menedžerski posel nehvaležno delo, nehvaležno zlasti, če pričakuješ neko zanj neko priznanje. Moja osebna življenjska filozofija je: ničesar ne pričakuj, ker boš le tako to kar si dosegel vzlet kot normalno oziroma kot več od tega kar si v resnici žele. Bodi hvaležen za vse, ne pričakuj ničesar, ker le tako ne doživiš razočaranja. Tako filozofijo bi priporočil tudi drugim. Menedžerji so tudi samo ljudje in zato ne morejo večno doživljati samo aplavzov, doživljajo tudi obratno. V tem smislu je menedžerski poklic nehvaležen, njegova hvaležna stran pa je, da menedžer vedno lahko nekaj pokaže. Seveda ima ta poklic vrsto drugih prednosti in ugodnosti, zanesljivo pa je eno: menedžer nima časa za svojo družino in njegov zakonski partner je zanesljivo prikrajšan za mnoge življenjske radosti in zadovoljstva. To je najbolj negativna stran tega poklica. Vesel sem, da se sedaj rojeva svoboda delovanja za vse poslovne ljudi, svoboda, po kateri smo mi samo hrepeneli. Polje biznisa

se širi in na njem je prostora za vse ambiciozne in pridne.

Časovna in vsebinska luknja

Verjetno so le najbolj zvesti bralci Mercatorjevega časopisa opazili časovno in vsebinsko luknjo v izhajanju in vsebinski zasnovi časopisa.

Lani sem se predvsem zaradi vsebinskih zadev naslovlila z "DOST 'MAM". Letos dodajam še časovno zadevo. Časopis je začel izhajati neredno, vse več je dvojnih števil, vse pa so si po načinu pisanja enake, kot jajce jajcu. Pisanje gre očitati avtorstvu enega, od tod "AJERŠPAJS".

Z izjemo dveh bolj ali manj stalnih dopisnikov, ki pa se lotevata specifičnih tem s področja trženja, je časopis delo enega. Časopis je vsebinsko naravnana na dogajanja v poslovnem sistemu kot celoti - postal je nek uradni list, manj pa je zaznati vsebin, ki predstavljajo članice poslovnega sistema. Zvenelo bi kot opravičevanje ali zvrčanje krivde na druge, če bi se sklicevali na to, da en sam človek pač ne more biti povsod. To, sicer objektivno dejstvo zamaje drugo, bolj pomembno. Gre za to, da si kot uredništvo časopisa nismo prizadevali za vzpostavljanje in zagotavljanje ter vzdrževanje dopisniške mreže, niti s tem problemom nismo nikoli nastopili pred organi poslovnega sistema, kot so poslovodni odbor, skupščina in svet za obveščanje. V tem delu je krivda na strani uredništva oziroma urednika. Koncept vsebinske in oblikovne prenove časopisa je bil predstavljen poslovodnemu odboru, ki jo je zavrnil, meneč, da je del zamišljene prenove pokrit z Informativnim biltenom), časopis Mercator pa naj bo še naprej "ljudski". In je ostal, s časovnimi in vsebinskimi luknjami, ki si jih očita urednik, ki mu jih lahko očita tudi manj pozoren bralec.

Vendar pa, gospoda..., časopis sodi med pomembne javne medije, čeprav v našem primeru omejene javnosti (delavci Mercatorja), zato menim, da je oblikovanje (in preoblikovanje) njegovega poslanstva domena, ki sodi v poslovodenje z ugledom podjetja. Nastajanje časopisa torej ne more biti naključno in v sračje gnezdo znešena kopica novic in novičk, odvisnih od dobre ali slabe volje tistih, ki odgovarjajo, da sploh izide, temveč je časopis rezultat uveljavljanja načrtno zamišljenega projekta o imidžu podjetja. Žal, takega projekta,

Kakor boš sedaj zaoral, tako boš jutri živel. Ne gre zaorati niti pregloboko, niti preplitvo, ker bo sicer vložen trud zaman. Najpomembnejše je, da delaš nekaj koristnega, nekaj zaradi česar je življenje bolj smiselno

in bogatejše. Posel (delo) je obvezni del življenja, ni pa treba, da je mukotrpen. Z več smisla za njegovo boljšo organizacijo, lahko pričakujemo tudi več plodov.

ki bi mu sledili z vsebinsko zasnovano časopisa, v Poslovnem sistemu Mercator, nimamo. Pri nastajanju časopisa, če naj bi ta sledil aktualnim dogajanjem v presnavljanju v poslovnem sistemu, smo bos. Brez strokovnega pisanja, sledi o prerovanju, če odštejemo informativne zabeležke, ni. O neodvisnih in samostojnih

odločitvah ter problemih podjetij, ki sestavljajo poslovni sistem, se da poročati na novinarski ravni. Toda, ko gre za politiko Poslovnega sistema Mercator, za tisto, kar definira in utemeljuje to politiko kot strategijo skupnega, je potrebna stroka, strokovno videnje, argumentiranje in vrednotenje odločitev, predvsem z vidika

PARADIŽNIKOVA OMAKA IZ PELATOV
Skupna suha snov: min. 8 %
Energijska vrednost: 367 KJ (87 Kcal/100 g)
Glavne sestavine: paradižnik-pelati, olje, začimbe
Količina omake zadostuje za 2 obroka.
Omako segreto in z njo prelijemo testenine ali riž.
Roč uporabe: 1 leto. Neto: 210 g

Mercator - ETA Živilska industrija Kamnik
BREZ KONSERVANSOV

mil

TEKOČI DETERGENT ZA PERILO

30° 60° 90°

3 litri

**BREZ FOSFATOV
PRIJAZEN DO OKOLJA**

Časopis poslovnega sistema Mercator

Časopis poslovnega sistema Mercator, d.d., Ljubljana, Titova 137. Izdaja Center za obveščanje PSM. ● Uredništvo: Titova 137, 61113 Ljubljana. ☎ 061/183-254. ● Ureja uredniški odbor: Franc Božič, Franci Dovč, Ivan Drozdek, Marija Fajfar, Alenka Por, Nada Rihartar, Lojze Šterk, Matija Trstenjak in Franc Zadravec. ● Glavna in odgovorna urednica: Vesna Bleiweis. ● Tehnični urednik: Matjaž Marinček. ● Tiska DP Delo - Tiska časopisov in revij, p. o. ● Glasilo prejemajo delavci, združeni kmetje, učenci in upokojenci PSM. ● Izhaja zadnje sredo v mesecu. Naklada 14.000 izvodov. Po mnenju pristojnega republiškega organa je časopis opravičen temeljnega davka od prometa proizvodov.

"pro futuro". Tako in tovrstno pisanje je udejanjanje imidža firme, ki bo zasenčilo tisto stran Mercatorjevega časopisa, ki bo zaradi množičnosti in zahtev po "ljudskosti" še imel pridih priložnostnega pisanja o bolj ali manj pomembnih dogodkih v Mercatorju.